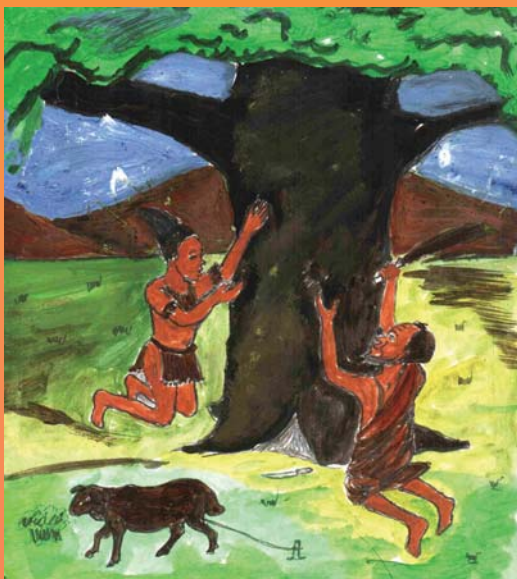

KÎTHOOMO KÎA

3

NDIINI YA GÎÏKÎRÎSTÛ

KÎRACI KÎA BITHATÛ

Îbuku rîa Mûrutwa

CRE

in Tharaka Language

— |

| —

— |

| —

KÎTHOOMO KÎA **NDIINI YA GÎÎKÎRÎSTÛ**

**ÎBUKU RÎA MÛRUTWA RÎA KÎRACI
KÎA BITHATÛ**

Standard
3
Pupil's book

CRE
in Tharaka Language

Written by: Tharaka MTE Writers' panel
Technical Assistant : Susan Nyaga
Compiled by: Jeremiah Kimathi
Edited by: Joseph Mbiyiwe & Patrick Kanampiu
Illustrated by: Mukabi Mati, Joseck Mutethia, Joseph
Mbiyiwe & Mutura William
Layout Assistant: Janet Sweet

First Edition, 2012
ISBN 9966-00-221-9

Published by
Bible Translation & Literacy (E.A.)
P.O. Box 44456 Nairobi, Kenya
© BTL, 2012

Funded by

PREFACE

This Standard 3 CRE Pupil's book is written in accordance with the Standard three Syllabus by the Kenya Institute of Education (KIE). The book is divided into 11 units. Each unit deals with a major topic. These 11 main topics that this book covers are: *Caring for Our Environment, Christian Community, Traditional Worship, Bible Stories, The Birth of Jesus, Worshipping Community, Responsibility and Service, Spirit Filled people, Tolerance and Forgiveness* and *Death and Resurrection of Jesus*. The topics are divided into sub-topics and the various topics are further sub-divided into lessons.

This book was written to help teachers in Tharaka lower primary schools in teaching Christian Religious Education using Kĩitharaka as a medium of instruction. This is in line with the requirement of the Ministry of Education that pupils in lower primary schools learn in the language of the catchment area.

This book and others in this series are culturally relevant to Tharaka children. They are not only written in Kĩitharaka but they also use examples familiar to Tharaka children.

This is the pupil's book. There is a teacher's guide that has instructions to the teacher on how to disseminate the contents of this pupil's book to the learners.

I would like to appreciate and acknowledge the contribution by various partners in developing this book and others in the Kĩitharaka series. Among these are the Tharaka MTE Writers Panel, comprising:

Education Officers - Mr. Joseph Mwenda, Mr. Alex Kanampiu, Mrs. Ann Kieria, Mr. Peter K. Muchiri and Mr. Onesmus Mitambo;

Primary School Teachers - Mr. Mũthengi Gaichu, Mr. Isaiah Gwatia, Mrs. Grace Ngoci, Mr. Isaiah Rubane, Mr. Gerald Murithi, Mr. Simon Kithiriki, Mr. Moses Kiriimi, Mrs. Eunice Mayira, Ms. Tabitha Munda, Mrs. Esther Karauki, Mr. Ginson Miriti Mrs. Jennifer Makia, Mr. Delfino M. Mwaria, Mr. Zaverio M. Rugia and Mr. Stephen K. Murea;

BTL Tharaka staff, Tharaka South and Tharaka North District Education Officials, our funding partners, Bible Translation & Literacy (E.A.) and our other various partners.

I most sincerely thank all those who took part and gave all manner of support in the development of this book.

God bless you all,

Onesmus Kamwara

BTL Tharaka Project Leader

KÎMENYITHIA

Îbuku rîrî rîa Ndiini ya Gĩĩkĩristũ rîa Kĩraci Kĩa bithatũ rĩandĩkĩitwe rĩkĩthiingatagĩĩra sĩrabasi ya Kĩraci kĩa bithatũ ya 'Kenya Institute of Education' (KIE). Rĩgaũkanĩĩtue icuncĩ ĩkũmi na kĩmwe. Na wa kĩa gĩcuncĩ kĩrĩ na kĩthoomo gĩakĩo. Ithoomo bira birĩ ĩbukuuni rĩrĩ i: ***Kũmenyeera Bira Bitũthiũrũkĩrĩte, Ngwatanĩro ya Akĩristũ, Kũgonga Ngai Gĩĩtene, Ngono cia Bibiria, Ntugũ nene ya Gũciarwa kwa Yiesũ, Njĩra cia Gũkumithia Ngai, Ũmenyeeri na Ũtũmĩkĩrĩ, Kũũya gwa Kĩrundu Mũtheru, Kwinyĩkĩria na kũrekanĩra, Kũrũtha Bwega Nganaano na Gũkua na kũriũka kwa Yiesũ.*** Ithoomo bibi ĩbigaũkanĩĩtue biauma reconi inyĩingĩ.

Îbuku rĩrĩ rĩandĩkirwe rĩa gũteetheeria aarimũ ba iraci bia mwambiĩrio bia cukuru cia Tharaka kũrutana bagĩtũmagĩra rwaria rwa Kĩĩtharaka. Ũgu i kũriingana na watho bwa rwong'i rwa Kĩthoomo atĩ aana ba iraci bia mwambiĩrio babatĩĩrue barutanwa na rwaria rũra rwaragua n'antũ ba bantũ agu cukuru ĩrĩ.

Îbuku rĩrĩ na mara mangĩ marĩ mũbangooni ũyũ ma Kĩĩtharaka maandĩkĩtwe bũra mwana wa Tharaka aũmba kũmeerewa bwega mũno. Maandĩkĩtwe na rwaria rwa Kĩĩtharaka na magĩtũmagĩra ngerekano cia mantũ mara antũ ba Tharaka bamenyanĩĩtie namo.

Rĩrĩ n'ĩbuku rĩa mũrutwa. Kũrĩ na ĩbuku rĩa mwarimũ rĩra rĩrĩ na mataaro kĩrĩ mwarimũ ma kũmwonia bũra aũmba kũrutana mantũ mara marĩ ĩbukuuni rĩrĩ .

Ingũcookia nkaatho kĩrĩ antũ bara bateetheereetie kwandĩka ĩbuku rĩrĩ na Mabuku mara mangĩ ma mũbango ũyũ wa Kĩĩtharaka. Nabo i bo Gĩkundi kĩa aandĩki ba Kĩĩtharaka, nabo n'amwe na:

anene ba kĩthoomo - Mr. Joseph Mwenda, Mr. Alex Kanampiu Mrs. Ann Kieria, Mr. Peter K. Muchiri na Mr. Onesmus Mitambo;

aarimũ - Mr. Muthengi Gaichu, Mr. Isaiah Gwatia, Mrs. Grace Ngoci, Mr. Isaiah Rubane, Mr. Gerald Murithi, Mr. Simon Kithiriki, Mr. Moses Kirimi, Mrs. Eunice Mayira, Ms. Tabitha Munda, Mrs. Esther Karauki, Mr. Ginson Miriti, Mrs. Jennifer Makia na Mr. Delfino M. Mwaria, Mr. Zaverio M. Rugia na Mr. Stephen K. Murea;

aruti ngũgĩ ba BTL Tharaka, anene ba kĩthoomo ndeeni ya dicitĩrĩti ya Tharaka ya neegũrũ na ya naiti, antũ bara bateethagĩĩria na mbia, BTL na bangĩ baingĩ. Ingũcookeria antũ bonthe bara bateetheereetie na njĩra mwanya mwanya, wandikĩ bwa ĩbuku rĩrĩ nkatho inyĩingĩ mũno.

Ngai abũthaarime bwinthe,

Onesmus Kamwara

BTL Tharaka Project Leader

FOREWORD

For the last ten years Bible Translation and Literacy (BTL) has partnered with the Government of Kenya in implementing Mother Tongue Education (MTE) in schools among the Tharaka community.

This Standard 3 CRE pupil's book in Kĩĩtharaka was developed by teachers, education officials from the Tharaka programme area and BTL staff and Consultants. Earlier, before the production of the books in this series, BTL worked with the community whose language was previously unwritten to develop and produce a functionally and acceptable orthography (writing system).

It is my hope that this book will lay a strong foundation to enable Tharaka children to learn Christian Religious Education. It is my desire to see that these books will become a stepping stone to the greater success and performance in the children's future learning process. The use of Mother Tongue in teaching and learning in schools has proved to enable learners to easily take their first steps in learning how to read, write and acquire Christian values and virtues needed for their appropriate moral growth.

I believe that good quality learning is not only aimed at enabling the learners to be competent, productive and successful in their exams; but also at encouraging diversity and developing a generation of citizens who are proud of and well rooted in their cultural and traditional heritage.

I recognize and applaud the healthy partnerships that BTL has had with the Ministry of Education as represented by the Education Officials and the teachers. On behalf of BTL, I take this opportunity to thank all our partners for having tirelessly and selflessly contributed to the development, editing and production of this student book. I hope this contribution will go a long way to improve the quality of life through cultural and socio-economic development.

Rev. Peter Munguti
General Secretary,
Bible Translation and Literacy (BTL)
February 2012

MARA MARÎ KU

Gîcuncî kîa mbere: Kûmenyeera bira bitûthiûrûkîrîte.....	1
Gîcuncî kîa bîîrî: Ngwatanîro ya akîrîstû.....	5
Gîcuncî kîa bithatû: Kûgonga Ngai gîitene.....	9
Gîcuncî kîa bina: Ngono cia Bibiria	15
Gîcuncî kîa bitaano: Ntugû nene ya gûciarwa kwa Yiesû.....	22
Gîcuncî kîa bithanthatû: Njîra cia gûkumithia Mwathani.....	28
Gîcuncî kîa mugwanja: Ûmenyeeri na ûtûmîkîri.....	38
Gîcuncî kîa binana: Kûûya gwa Kîrundu Ûmûtheru.....	41
Gîcuncî gîa keenda: Kwinyîkîria na kûrekanîra.....	50
Gîcuncî gîa îkûmî: Kûrûtha bwega nganaano	57
Gîcuncî gîa îkûmi na kîmwe: Gûkua na kûriûka kwa Yiesû	68

1

GÎCUNCÎ KÎA MBERE

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: **Kûmenyeera bira bitûthiûrûkîrîte**

A. Kûmenyeera imera

Thooma: Kîambîria 1:11; Caburi 104:13-14

Ngai n'atûnenkerete into na n'eendaga tûbimenyeera. Bimwe bia into bibi n'imerà. Kûrî na imera mîthemba îmiingî mûno. Mîti n'îtûteethagia na njîra ya gûtwnera irio, ndagwa, nkû, mîti ya gwaka, mûgunye na ruinci.

Rîra tûrî mûciî tûbatîrue tûmenyeera imera na njîra ya kwanda mîti na maûa, kûrîmîra irio na kwirigîra. Ngai aûmbire into bibi n'ûntû bwa muntû.

Ririkana:

- Ngai n'wee aurithagîria mîti mbura.
- Into bionthe biaûmbirwe i Ngai.

Ngûgî ya kûruta

Coora mbica cia bimwe bia bira bithiûrûkîrîte cukuru yenû.

Biuria

1. Andîka mariîtwa ma imera bira bithiûrûkîrîte mûciî wenu.
2. I mbi îkûragia mîti?
3. Andîka njîra ithatû cia gûtûmira mîti.

Nyamû mwanya mwanya

B. Kûmenyeera nyamû

Thooma: Kîambîria 1:20-24; Caburî 148:7 10

Ngai n'aûmbire nyamû mîthemba îmiingî. Kûrî nyamû inene na ingî iniini.

Nyamû imwe ikaraga, mûciî, kîthakaani, mûthetuuni na ira ingî rûûyîini.

I bwega kûmenyeera nyamû n'ûntû i biûmbe bia Ngai. Nyamû nitûteethagia na njîra inyiingî ta: gûtûa îria, nyama, makome, mîgûûta, maguta, mbia, gûtûkamatîra mîrigo na gûkaria mûciî.

I tûcokagîria Ngai nkaatho n'ûntû bwa gûtûûmbîra nyamû.

Ririkana:

- Nyamû cionthe ciaûmbirwe i Ngai.
- Kûrî na nyamû inthûûku na imbega.
- Ti nyamû cionthe iteethagia antû.
- Tûbatîirue kûmenyeera nyamû.

Ngûgî ya kûruta

Coora nyamû ithatû cia mûciî na ithatû cia kîthaka.

Biûria

1. I nyamû irîkû irî ûgwati kîrî antû?
2. I nyamû irîkû itûûraga rûûyîini?
3. Nyoni itûteethagia ata?
4. Gweta njîra inya cia kûmenyeera nyamû.

C. Bûra ngai amenyagîira ûûmbi bwake

Thooma: Mathayo 6:25-34

Ngai namenyagîira into biake bionthe bira aûmbire ta: antû, nyamû, imera na tûnyamû tûra tûniini. Nacileyaga biakûrîa na biakûnyua. Nyoni cia îgûrû, nyamû cia nthîgûrû na cia rûûyîini itirîmaga kana iketha îndî Ngai nacimenyagîira cionthe.

Tûtibatîrue kûmaka, îndî twîtîgie Ngai agatuingîria moobatu metu.

Ririkana:

- Ngai n'we aûmbire into bionthe.
- Ngai namenyagîira into bionthe.

Biûria

1. Ngai namenyagîira biûmbe bionthe. N'ûmma kana n'ûrongo?
2. N'ata Ngai amenyagîira biûmbe biake?
3. Gweta njîra ciîrî ira Ngai atûmenyagîira na cio.

Bûra nkaarûtha

Nkaamenyeera bira binthiûrûkîrîte magiita monthe.

2

GÎCUNCÎ KÎA BIÎRÎ

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: Ngwatanîro ya Akîrîstû

A. Kûgonga Ngai mûcîi

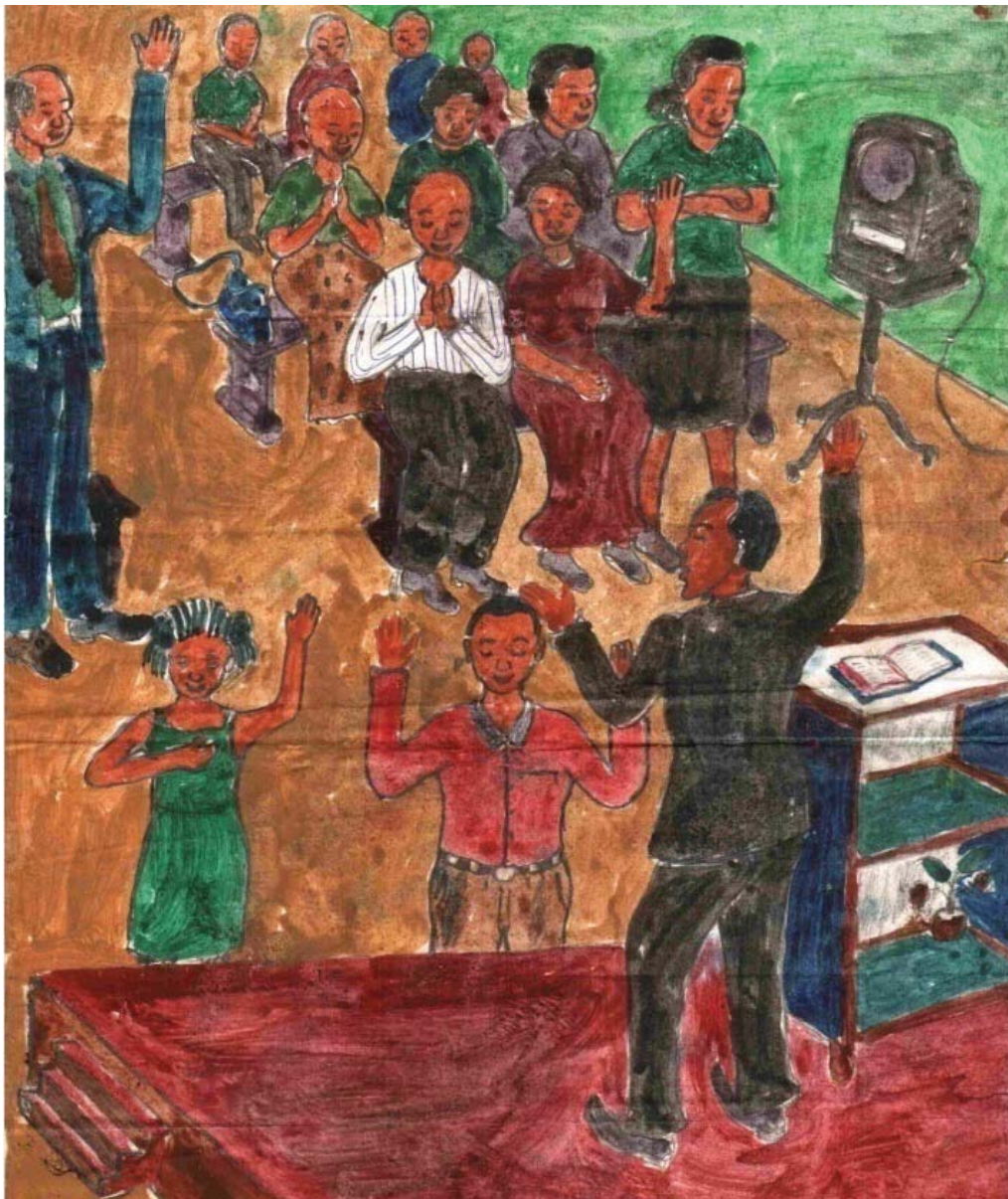

Antû ba mûcîi bakîromba barî amwe

Kûromba i nîra îmwê ya kwonania wendo na gîtîyo kîrî Ngai. Mîcîini yetû itwîthagîrwa tukîgonga Ngai na nîra mwanya mwanya ta kûthooma Bibiria, kwina na kûgoyia. I tûrombaga îgita rîa kûmaama, twaûka, tûkîrîa, tûkîambîiria ngûgî, rîra tûrî na ûbatu kana tûkîirira meeyia.

B. Kûgonga Ngai kanicaani

Bibiria îtûrutanaga kwonania wendo bwetû kîrî Ngai na nîra ya kûruta candaka na icuncî bia îkûmi, kûmûromba, kûmwînîra na gîkeno, gûtambia kiugo gîake kîrî bara batamwiyî na kûrûthaga bûra bûkûmûkenia. Bibiria îndutanaga kwenda Ngai na nkoro yakwa yonthe, na mwoyo wakwa gunthe na inya yakwa yonthe.

Antû bakîromba barî kanicaani

Biûria

1. Kûruta _____ i nîra imwe ya kûgonga Ngai.
(candaka, ûkûûyî)
2. Gweta nîra ingî ithatû cia kûgonga Ngai na cio mûcîi.

Ngûgî ya kûruta

1. Uga na kûongo gacuncî gaka: **Kûûyûria Maathana 6:5**
“Enda mwathani Ngai waku na nkoro yaku yonthe, na mwoyo waku gunthe na inya yaku yonthe.”
2. Andika îromba rîa kîraci gîaku na gwambe kîraciini.

Biûria

1. Andîka njîra ciîrî cia kûgonga kanicaani.
 - a) _____
 - b) _____
2. Andîka into bithatu bira biûmba kûrutwa candaka kanicaani.
 - a) _____
 - b) _____
 - c) _____

C. Kûmenyeera ntugû ya mwathani (cabatû)

Ntugû ya Mwathani (cabatû) i ntugû îra yathuurirwe ya gûkumia Ngai. Ngai arutire ngûgî ntugû ithanthatû na ya mûgwanja anogoka. Ntugû îno ya mûgwanja n’amîathûrire na amîtuîkithia întheru.

Ntugû îno antû i banogokaga ngûgî ira ingî cionthe na bakathi kanicaani kûgonga Ngai. Kûrî antû banogokaga ntugû ya ncumamoci na bara bangî ncumapiri.

Tûbatîrue gûtiîya ntugû ya Mwathani na njîra ya kûgonga Ngai.

Ngûgî ya kûruta

Uga gacuncî gaka na kîongo: **Kuuma 20:8**

“Athûra ntugû ya Mwathani na ûmîtuîkithie îtheru.”

Bûra nkaarûtha

Nkathathayia Ngai magiita monthe na gûntû kunthe

Biûria

1. Ngai aanogokire ntugû ya _____.
2. Ntugû îra yathuurirwe ya kûnogoka yîitagwa _____ kana _____.
3. Akîristû banogokaga ntugû ya _____ kana ya _____.

3

GÎCUNCÎ KÎA BITHATÛ

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: Kûgonga Ngai gîitene

A. Njîra cia gîitene cia kûgonga Ngai

Thooma Kuuma 3:13-15, Mathayo1:20-23

Antû ba tene i baarî na mariîtwa mwanya mwanya ma Ngai ta **Murungu, Mwene nyaga, Mûûmbi, na Mwene inya**. Mariîtwa mama i maarî na ûtaûku mwanya mwanya. Riîtwa Mwene Nyaga rîaugaga “**Ûra aûmbire into bionthe.**” Antû ba tene baakuthûkaga Ngai mûno na bagatîiya mariîtwa make.

Ririkana:

- Wa kîra ndûrîrî barî mariîtwa mao ma gwîta Ngai.
- Tûbatîirue gûtîiya mariîtwa ma Ngai rîonthe.

Ngûgî ya kûruta

Ceria ûmenye bûra antû ba ndûrîrî ira ingî beetaga Ngai.

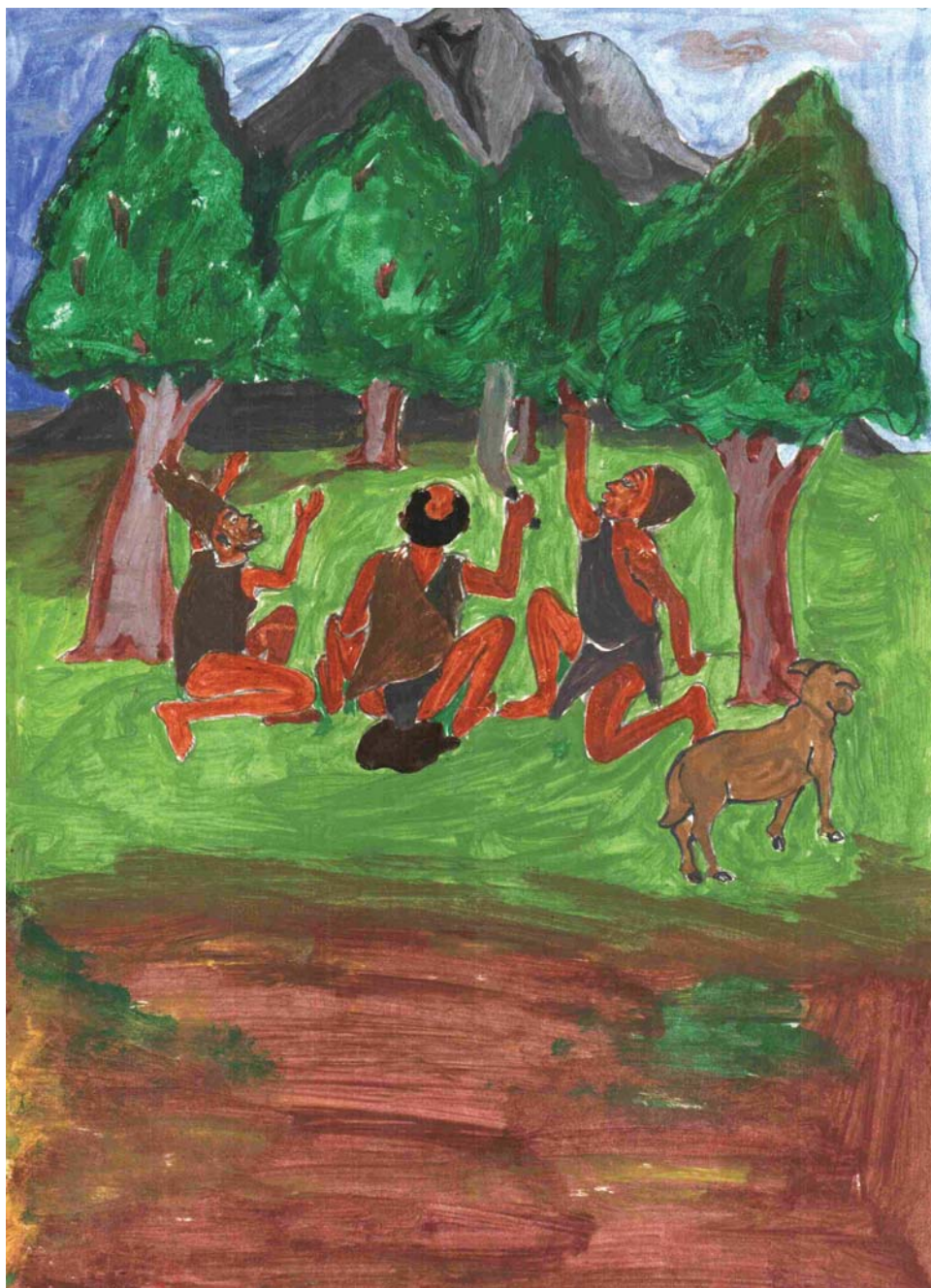
B. Gûkumithia Ngai na njîra cia kîafirika

Thooma: Kûririkanania Maathana 6:4-9; Kuuma 23:14-19; Gûtara 17:17-21; 29:12-16

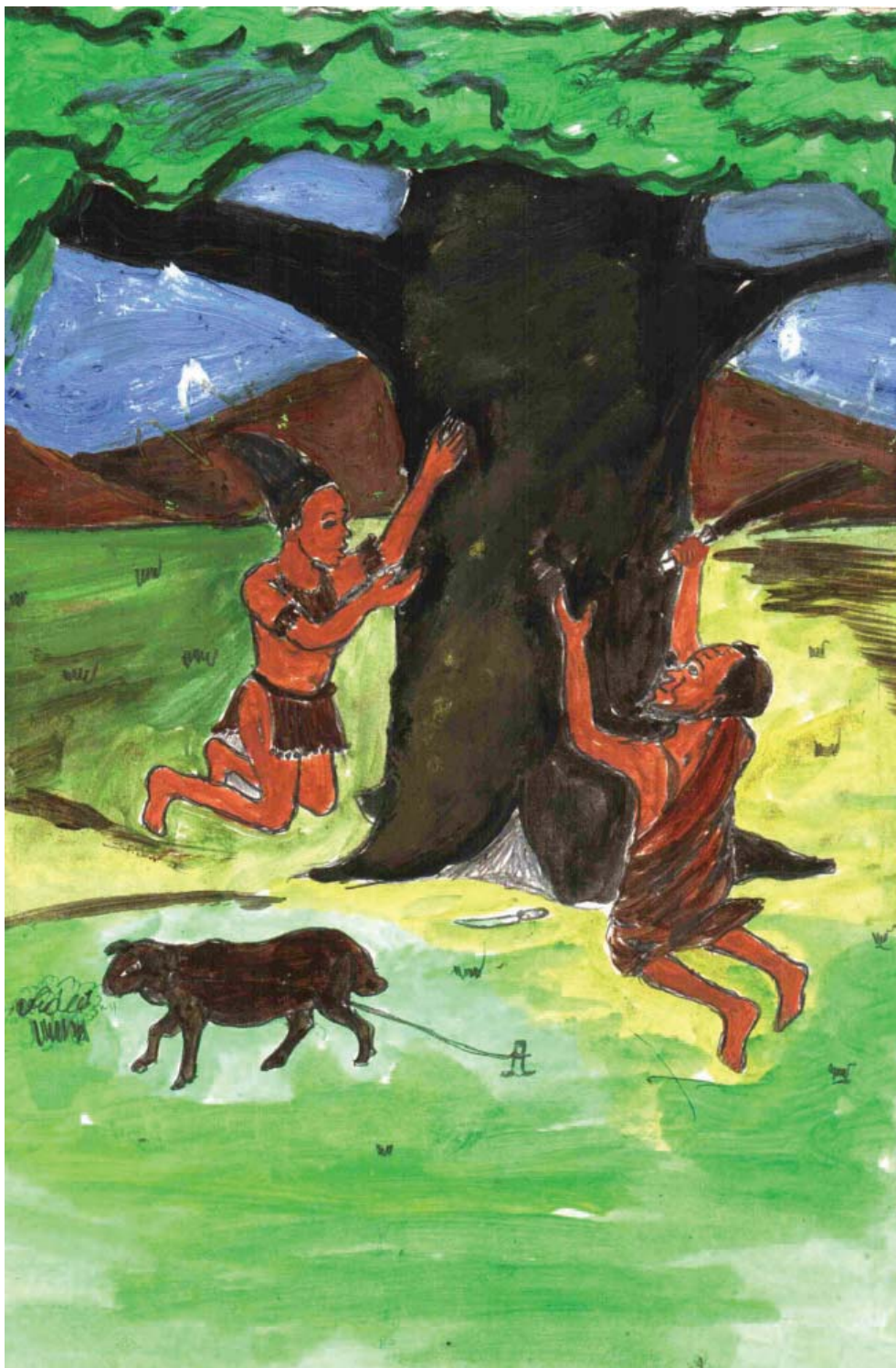
Kûrî na njîra inyiingî cia kûgonga Ngai. Îgiita rîa tene antû baagongagîra Ngai gûntû mwanya mwanya. Bamwe baarombagîra **îkumbo rîa muuro, irîmaani, na rungu rwa mîti imînene** ta mûramba, mûkûyû, mûgumo na mûrurî. Kûrî bo baarombaga baraithîte riûa.

I kwarî na magiita nkûrûkani ma kûgonga ta rîra mbura

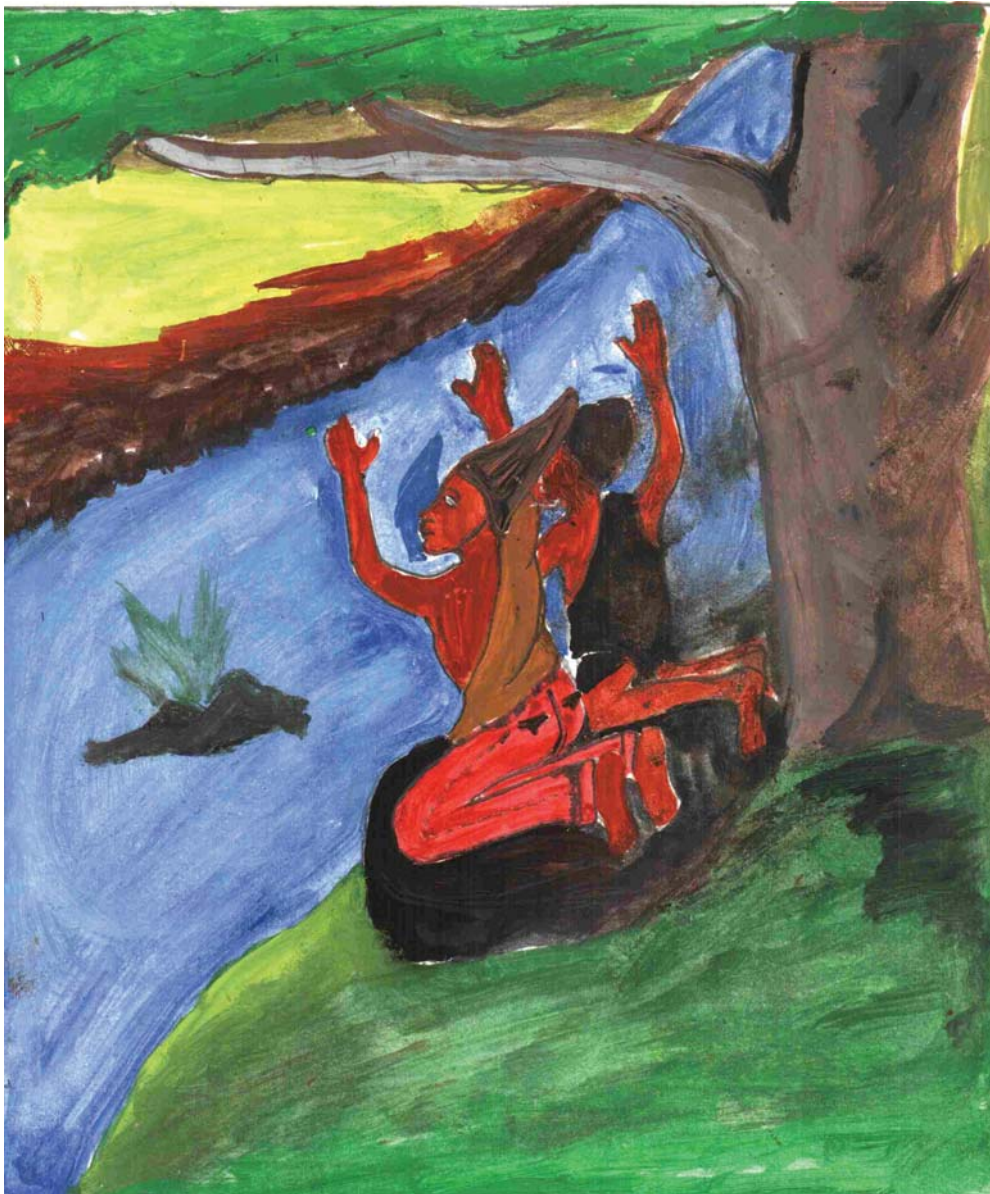
yûûrîte, rîra maketha marî meega, mbere ya kûthi
ndwani, na îgiita rîa nyambura ta gûciarwa, gûtaanwa
na kûgûrana.

Antû bakîromba barî kîrîmaani

Antû bakîromba barî rungu rwa mûgumo

Antû bakîromba barî muurooni

Ririkana:

- I bwega aciaari kûrutana aana bao kûromba.
- Kûgonga Ngai i kwathîkîra maathana make.
- Kwenda na kûrûthîra antû bwega i bûmwe na kûgonga Ngai.

Biûria

1. Gweta magiita mara antû ba tene baarombaga.
2. Antû ba tene baagongagîra _____,
_____ na _____.
3. Kwenda antû bara bangî i njira îmwê ya
_____ Ngai.

C. Kûbuanaana na gûkûrûkana gwa kuthathayia Ngai kîafirika na gîkîrîstû

Antû ba tene baagongaga Ngai wao wa ta akîrîstû ba îmunthî. Kûrî njîra imwe cia kûgonga ibuaneene, na ingî ikûrûkeene. Ira ibuaneene i ta:

- i) kûrombera Ngai gûntû nkûrûkani
- ii) kûromba Ngai magiita nkûrûkani
- iii) gûtîya Ngai
- iv) kwinîra Ngai na kûmûromba.

Ino i cio nkûrûkani:

ANTÛ BA TENE	AKÎRÎSTÛ
i) Barombagîra rungu rwa mîti, irîmani na nteere cia miuro	Baarombagîra kanicaani
ii) Baarî na ngai inyiingî	Baarî na Ngai ûmwê
iii) Gûtaarî na mabuku ma kûthooma	Bathoomaga Bibiria na mabuku mangî
iv) Batabatithagia antû	I babatithagia antû
v) Gûtaarî na ntugû inthuure ya kûromba	Kûrî na ntugû inthuure cia kûromba

Ririkana:

- Ntugû ino atongoria ba kanica i bathiyaga cukuru kûthooma.
- Antû barombaga Ngai ûmwe.
- Antû i baatigire kûruta igongoana bia nyamû.
- Muntû eetîgia n'abaatithagua.
- I bwega kûromba na kûgonga Ngai magiita monthe.

Biûria

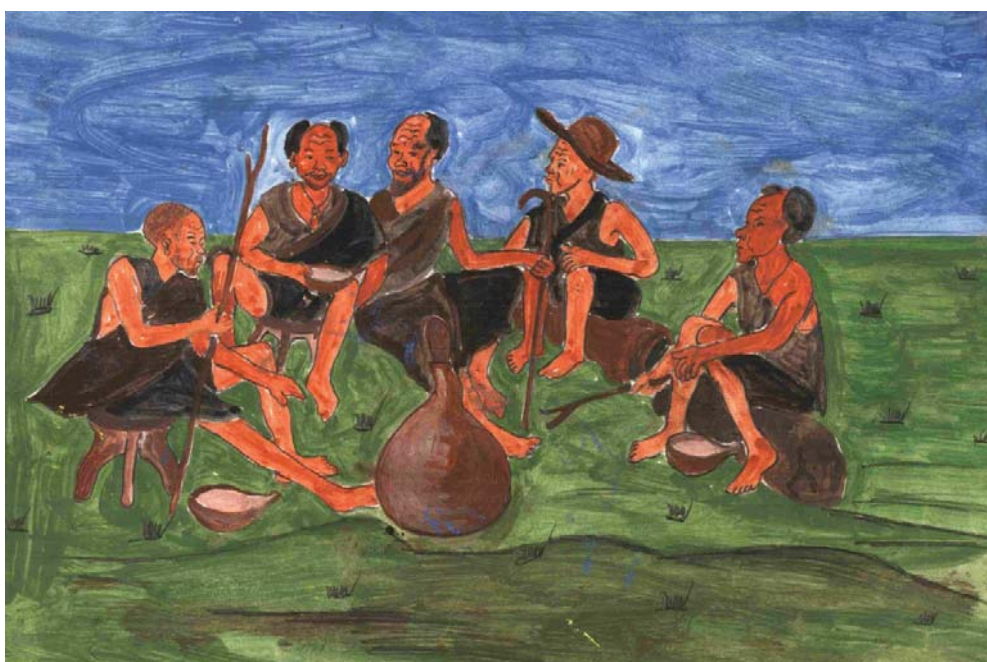
1. Andîka nkûrûkani ciîrî cia ûrombi bwa antû ba tene na bwa akîrîstû.
2. Antû ba tene baarombagîra _____,
_____ na _____.

4

GÎCUNCÎ KÎA BINA

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: **Ngono** cia **Bibiria**

A. Mariîtwâ ma atongoria ba tene ba wîtîgio:
Îbraimû, Isaka, Njakubu, Njosebu na Musa

Akûrû ba gaarû

Antû bara baambîirie wîtîgio bwa kûmenya Ngai tene
mûno betagwa babaabu, bacûûcû kana biûyûyû bia
wîtîgio.

Kaana, îthe, ûyûe na kîûyûe

Karîmi i mwana wa Kîthirîki;

Kîthirîki i mwana wa Njerû;

Njerû i mwana wa Îgûna;

Îgûna i mwana wa Nthûmbî.

Îgûna na Nthûmbî i biûyûûyû ba Karîmi.

Kîûyûûyû wa wîtgio Bibiriani n'Îburaimû. Îburaimû aarî na nthaka yetagwa Isaka. Isaka aarî na nthaka ciîrî cietagwa Njakubu na Esaû. Njakubu eetagwa kaîrî Îsiraeri. Aarî na nthaka îkûmi na ciîrî na ibo baarî beethe ba mîîrîga îkûmi na yîîrî ya Îsiraeri.

Nthaka îmwê ya Njakubu yetagwa Njosebu. Njosebu akûthi Misiri, Njakubu na nthaka ciake i bathiire gûtûûra

noogo. Aîsiraeri baciaranire boongeereka îndî batuîkithua nkombo n’amisiri. Ngai naatûmire Musa kûruta Aîsiraeri Misiri abaira nthî ya wîrane îra yetagwa Kanaani.

Biûyûûyû ba wîtîgio ndeni ya ûkîrîstû n’**Iburaîmu, Isaka, Njakubu, Musa** na bangî. Yiesû aciarirwe kumania na rûrîyo rûrû.

Biûria

1. Îthe wa Njosebu eetagwa _____.
2. Njakubu aarîna nthaka _____.
3. Isaka aarî na nthaka cîrî, Njakubu na _____.
4. Nthî ya wîrane yetagwa _____.
5. Îthe wa wîtîgio Bibiriani eetagwa _____.

B. Rûgono rwa Ndaundi na Ngoriathi

Ntugû îmwê Mûkami n’atigirwe mûciî na kaana kao kara kanini ka mîanka yîrî getagwa Gîtonga. Gîtonga akûgwatwa i toro Mûkami naamûmaamirie amwingîra nyomba ya gina aathi kwoya mpuru.

Gîtonga akwindûkîra torooni athûkiirie kîbiriti amuntia nyomba. Nyomba îkûgwata mwanki Mûkami n’oonire arî kûraaya, augia aringa mûrango nku na inya yake yonthe, aaruta Gîtonga akîrîraga. Aciaari bakûûya ûgoro i baamakire mûno îndî baakena n’ûntû mwana ataabea into bikîbea. Mûkami i mwana ûmûûgî na ûmûûmîru.

Ndaundi aarî kaîyî kaniini na n’we aarîthagia. Aakûrire rîra Aîsiraeri baaturagwa i maitha mao Apiristi.

Ndaundi na Ngoriathi

Njûûrî ya Apiristi n'yarî na ncamba ya ndûa inene ta îrimorimo yetagwa Ngoriathi. Muntû ûyû n'aanyamaaragia Aisiraeri mûno. Ndaundi n'eerutire arî na wîtîgio kîrî Ngai wa Îsiraeri na aûraga Ngoriathi na nkomaango ya gîkûtha.

Ndaundi aarî muntû ûmûûmîiru mûno. N'etîgîtie Ngai akamwa inya ya kûûraga Ngoriathi. Ngai n'eeyaga bara bamwîtgîitie inya na ûcamba.

Kûûmîiria na gwîtgîgia Ngai igûteethagia mûno. Wana Muthoni n'aûmîirie oonokia kaana kao Gitonga kumania na ûgwati bwa mwanki.

Biûria

1. Mûkami n'oonokirie _____.
2. Ndaundi aûragire _____.
3. Ngoriathi aarî ncamba ya _____.

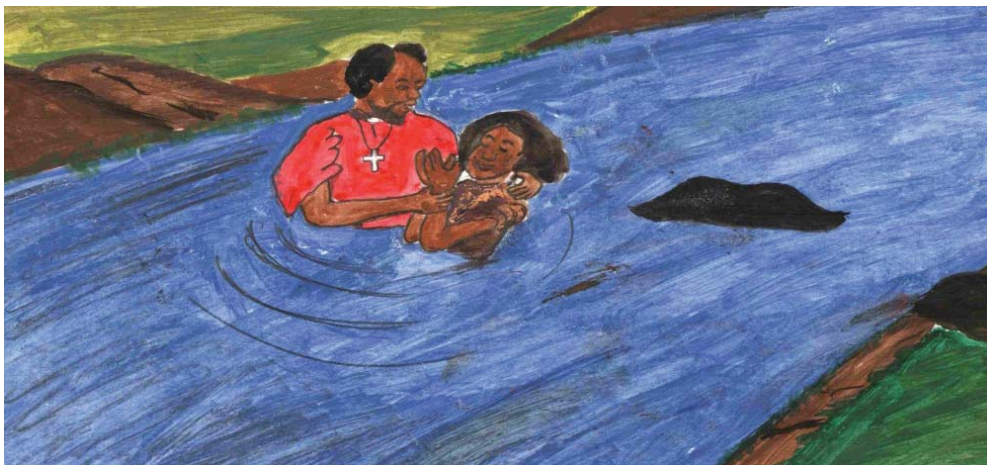
C. Rûgono rwa Rûndia

Thooma Ngûgî 16:11–15

Nkarî naaregaga Mûno aana bake bathi kanicaani. augaga kûthi kanicaani i gûta thaa na njîra ya ûremu. Ntugû îmwê mwana wake Kanini agûtûmwa kwendia îria n'eethîre gûgîtûmîrwa thokooni ya Tûnyai. Akûthikîria eegua mûtûmîria akiuga Yiesû n'aarutaga ngûgî cia kûrigaria agîthia antû.

Kanini akwîgua antû beerwa baumîre beetîgîre Kîrîstû, naumîre aromberwa oonoka. Akwînûka n'eerire antû ba mûciî mantû mara eegirue, abarutana wana bo boonoka. Nkarî aata mbaakî na aatiga kûnyua ncoobi. Ntugû ya Ncumapiri îgûkinya antû ba mûciî wake i baathiire kanicaani bonthe. Atûûri i baakenire mûno.

Bibiria îtwonagia Paûrû na acoore bake i baathire kuunjia ntûûrani ya Piribi beethîra mwekûrû ûmwê mûbiacara eetagwa Rûndia. Aarî muntû aatîyaga Ngai. Agûtûmîrwa n'oonokire na Paûrû amûbaatithia amwe na mûciî wake. N'aathokirie ba Paûrû nyomba yake bariyanîra.

Muntû akîbaatithua

Ngûgî ya kûruta

Uga bûra ûkaarûtha kenda antû ba mûciî wenu beetîgîra Kîrîstû bonthe.

Uga gacuncî gaka na kîongo: **Ngûgî 16:15b.**

Biûria

1. _____ aarî mwarî wa Nkarî.
2. Kanini oonokeere _____ ya Tûnyai.
3. I mbi yatûmire Nkarî atiga kûnyua ncoobi?
4. Rûndia aabatithirue n'ûû?

D. Gûciarwa kwa Yiesû Kîrîstû

Yiesû aaciarîrwe Bethireemu. Gina Maria na îthe Njosebu i baakenire mûno. Wana araîka ba Ngai i baakenire baina nyîmbo cia gûkumia Ngai. Arîithi ba ng'ondû baumire rûrîini baaya kwona kagenke Yiesû. Ageni kuuma muumîiro wa riûa wana bo ibathiire kwona Yiesû.

Tûririkanaga gûciarwa gwa Kîrîstû ntugû ya kîrîcimaci tarîki 25 mweri wa 12 wa kîra mwanka. Yiesû mwana wa Ngai aciarirwe n'ûntû Ngai natwendeete. Ngai aamûtûmire nthîgûrû kenda atwonokia kûûma meeyiani metû. Yiesû aakwire mûtharabaani n'ûntû n'atwendete. Bara beetîgagia Kîrîstû bakoona mwoyo wa tene na tene.

Bûra nkaarûtha

1. Ngacokeria Ngai nkaatho nûntû bwa rwendo rwake.
2. Ngeetîgia Kîrîstû kenda mbona mwoyo.
3. Ngacokeria Ngai nkaatho n'ûntû bwa biûyûyû bia wîtîgio.
4. Nkaûmîria na mbîgagîrue antû kîao.

Ngûgî ya kûruta

Uga na kîongo gacuncî gaka na kîongo: **Njoana 3:16**

"N'ûntû bwa bûra Ngai eendire kîrîndî kîa nthîgûrû neeyanire mwana wake wa kimoomwe, kaingo ûra wonthe akaamwitîgia atiûra, îndî oone mwoyo wa tene na tene"

Biûria

1. Yiesû aciarîrwe _____.
2. Riîtwa 'Yiesû' riugaga _____.

5

GÎCUNCÎ KÎA BITAANO

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: Ntugû nene ya gûciarwa kwa Yiesû

A. Ûtaûri bwa weteeri

Mûthoni aakenete mûno akûmenya ntugû ya gûciarwa gwake îrî akubî. N'eetire acoore bake baaya gûkûngwîra. Aciari bake i bamûgûrîrîte into ta nderemende kenda aria na acoore bake. Acoore bainîre Mûthoni rwîmbo rwa gûciarwa bakenete mûno.

Mweriini wa îkûmi na îîrî wa kîra mwanka akîrîstû i bethuuranagîra weteera ntugû ya gûciarwa kwa Yiesû. Weteeri i kwîthuuranîra n'ûntû bwa gûciarwa kwa mwonokia nkorooni cietû. I bwega tûgwaatanagîre na bara bangî weteeriini bwa mwonokia Yiesû.

Ngûgî ya kûruta

1. Inaani rwîmbo rwa ntugû ya gûciarwa (rûrî rwa gîcûnkû mwarimû agataûra)
2. Cookeria Ngai nkaatho n'ûntû bwa ntugû yaku ya gûciarwa.

Biûria

1. Mûthoni aakenete _____ ya gûciarwa gwake.
2. Kîrîcimaci yîiyaga mweri wa _____.
3. Weteera i ta kuuga _____.
4. Tûreetagîrwa _____ ntugû ya gûciarwa gwetû.

B. Kwîthuurânîra weteera Yiesû Kîrîstû

Thooma: Ruka 3:4-6

Twîthuurânagîra weteera Kîrîstû na njîra mwanya mwanya. Antû baingî bagûraga nguo cia imbia, bakagûrîra acoore biewa, bakaruga irio biega mûno, na ntugû ya gûciarwa kwa Yiesû bakathi kanicaani gûkumia Ngai.

Njoana mûbatithania n'eerire antû beethuranîre weteera kûûya kwa Mwathani, ta bûra kweranîitwe i kîroria Icaaya. Aabeerire batherie na barûngarie njîra îra agakûrûkîira.

Biûria

1. Njoana mûbatithania eerire antû beethuranîre weteera _____.
2. N'ûû aaroririe mantû ma kûûya kwa mwonokia?
3. Gweta mantû mara tûrûthaga îgiita rîa weteera gûciarwa kwa Yiesû.

C. Gûkeneera amwe gûciarwa kwa Yiesû

Thooma: Ruka 2: 10

Antû i bakenagîra ntugû nene ya gûciarwa kwa Yiesû Kîrîstû na njîra inyiingî. Bamwe bariûngagîra bara batarî na irio na nguo bakabateethia, na bangî bakaruga irio bageeta acoore na atûûri bakarîa barî amwe. Ntugû îno akîrîstû batirimanaga bakagonga Ngai barî amwe.

Tûbatîirue gûkumia Ngai na gûtethania kenda tûkûngwîra gûciarwa kwa Yiesû tûrî amwe.

Kûririkana gûciarwa kwa mwonokia i kûretaga gîkeno kîrî antû.

Nkuma imbega ya gûciarwa kwa mwonokia yareetirwe kîrî arîithi i mûraîka eetagwa Ngaburieri.

Ririkana:

- I bwega kûgaana gîkeno gîa ntugû nene ya gûciarwa kwa mwonokia na antû bara bangî.
- Mûraîka n'we aareetire nkuma îmbega ya gûciarwa kwa mwonokia kîrî arîithi.

Biûria

1. Gweta njîra cia kûgaana gîkeno gîa ntugû nene ya gûciarwa kwa Yiesû na bara bangî.
2. _____ nairîire arîithi nkuma îmbega ya gûciarwa kwa mwonokia.
3. Gûciarwa kwa Yiesû kûreetaga _____ kîrî antû bonthe. (kîeba, gîkeno)

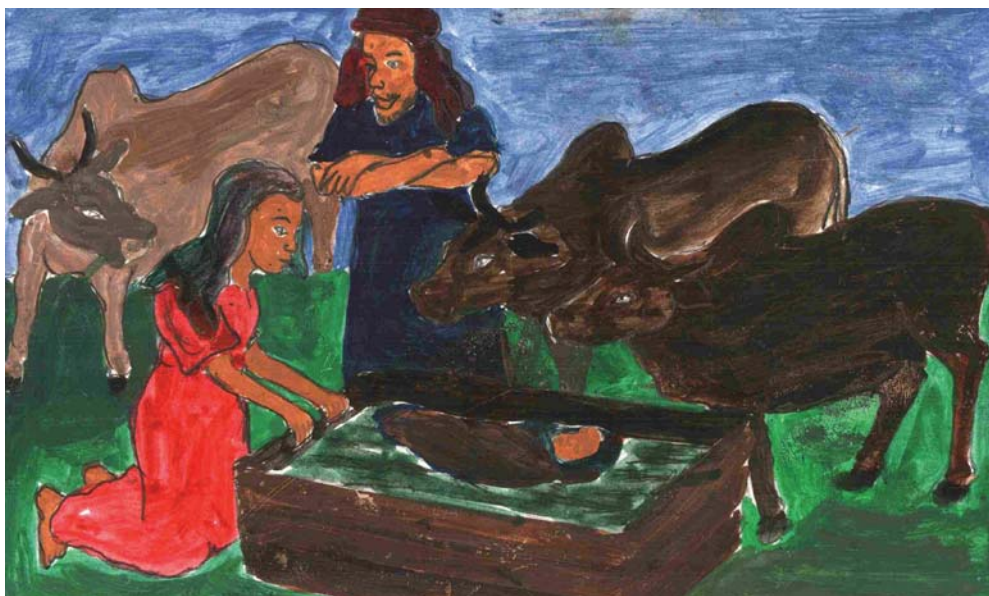
D. Rûgono rwa gûciarwa kwa Yiesû Kîrîstû

Thooma: Mathayo 1:18; Ruka 2:1 20

Gina wa Yiesû Maria aakeethagua i Njosebu. Mbere ya bagûrana Maria n'onekanire arî na nda na Njosebu eenda kûmûtiga. Mûraîka amwîra ayûkie Maria arî mûka wake n'ûntû nda înu yaarî ya kîrundu ûmûtheru.

Maria agaaciara kaana ga kaîyî na agageeta Yiesû. Aayîte kwonokia kîrîndî kîa nthîgûrû.

Aciarîrwe Bethireemu amaamua rûkongonooni rûra ng'ombe irîyagîra n'ûntû gûtaarî na nyomba îtaarî na antû.

Kagenke Yiesû kamamîitue rûkongorooni rwa ng'ombe

Ngûgî ya kûruta

Arutwa baine rwîmbo rwa gûciarwa kwa Yiesû.

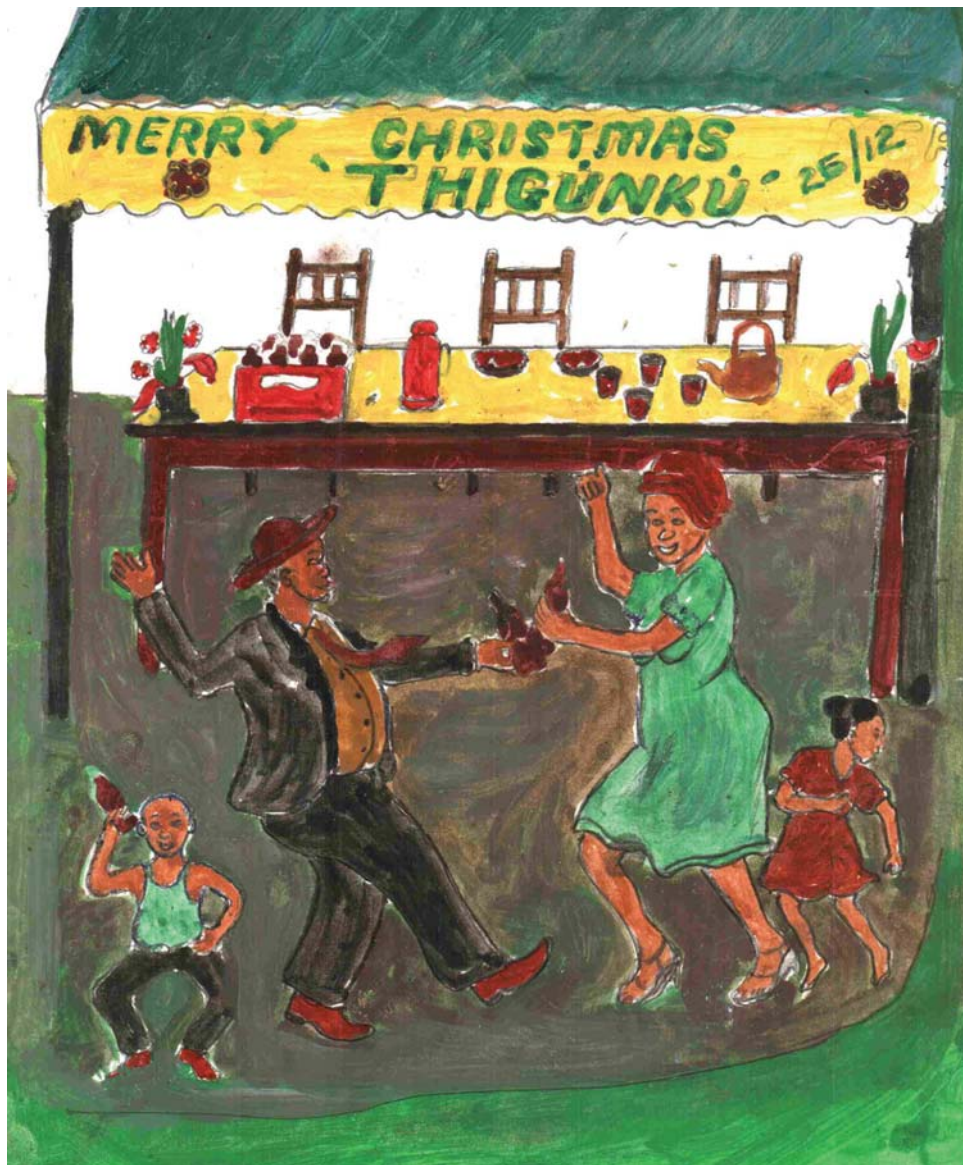
Ririkana:

- Maria naamakire mûno akûmenya arî na nda.
- Nda ya Maria yaarî ya kîrundu ûmûtheru.
- I tûcookagîria Ngai nkaatho n'ûntû bwa gûtwaa Yîesû arî kîegwa.
- Yiesû ataciarîrwa bantû eega ta twana tûra tûngî.

E. Imbi tûmba gûkeneera îgita rîa gûciarwa kwa Yiesû?

Ntugû nene ya gûciarwa kwa Yîesû antû beegagua barî na gîkeno mûno. Akîrîstû barûthaga mantû mwanya mwanya ta kwina nyîmbo cia gûkumia Ngai, kûgerekania gûciarwa kwa Yiesû, kûromba na gûcookeria ngai nkaatho. I bwega gûkeneera gûciarwa kwa Mwonokia nkorooni cietû.

Kagitaani kara Yiesû aaciarirwe antû ba Bethireemu i baakenire mûno. Wana tiigû tûbatîrue kûirikana na gûkeneera gûciarwa gwake tûrî amwe. Tûrîkanaga na antû ba mûciî na acoore kagiita gaka. Wa mwanka akîrîstû batirimanaga kûthathayia Ngai ntugû ya gûciarwa kwa Yiesû.

Antû bakiina ntugû ya kîrîcimaci

Ngûgî ya kûruta

Arutwa baine nyîmbo cia gûciarwa kwa Yiesû

Bura nkaarûtha

1. Ngacokeria Ngai nkaatho n'ûntû bwa kiegwa kia Yiesû
2. Ngakeneera gûciarwa kwa Yîesû amwe na bara bangî

Biûria

1. Yiesû aciarîrwe _____.
2. Yiesû aarî mwana wa _____ na _____.
3. Gûciarwa kwa Yiesû kwareetire gîkeno kîrî antû _____ (baîrî, bonte)
4. I bwega kûrîkanaga na _____ ba mûciî wetû na _____ ntugû nene ya gûciarwa kwa Yiesû.

6

GÎCUNCÎ KÎA BITHANTHATÚ

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: **Njîra cia gûkumithia Mwathani**

A. Gûcookia nkaatho

Karaûki akîrûmua ngûkû n'ûyûûe

I twathoomire kîraciini kîa biîrî atî muntû aarûmua gîntû abatîrue gûcookia nkaatho.

Karaûki akîrûmua ngûkû n'ûyûûe augire “i bwega mûno cûûcû.” I tûbatîrue gûcookeria Ngai nkaatho rîonthe.

Tûcookagîria Ngai nkaatho kanicaani na njîra ya kûruta bira tûrî nabio. Bira tûrutaga kanicaani birî biewa biîtagwa candaka. Gûcookia nkaatho kîrî Ngai i njîra ya kûmûgonga na kûmûkumithia.

Bûra nkarûtha

1. Ngacookagîria Ngai nkaatho îgiita rîega na rîthûûku.
2. Ngatîiyaga na nkumagie Ngai.
3. Nkeeraga acoore bakwa bakumagie Ngai îgita rîonthe.

Ngûgî ya kûruta

Uga gacuncî gaka na kîongo: **1 Athesaronike 5:18**

“Cookagîriani Ngai nkaatho mantûûni monthe, n’ûntû ûgu ibu eendaga bara barî ba Kîrîstû barûtha”

Biûria

1. Muntû eewa kîewa augaga _____.
2. Gweta njîra ciîrî cia gûcokeria Ngai nkaatho.

B. Gûkumia Ngai

Thooma Kuuma 15:1-8; 2 Samweri 6:14-15

Kanicaani antû i bainaga na bakagoyia. Îno i njîra îmwê ya gûkumia Ngai.

Ndaundi na aiciraeri ibainîre Ngai mûno îgita rîra mawatho îkûmi ma Ngai mareetirwe Njerucaremu.

Antû bakiina bakîgoyagia barî kanicaani

Rîra tûkwinîra Ngai tûringaga mpî na tûkagoyia. Into bira tûtûmagîra kwina i ta **ndiramu, ngita, kayamba, karîng arîng a, piano, tûrumbeta na mîtûûrirû.**

Aîciraeri ibainîre Ngai nyuma kûboonokia kuuma ûkombooni bwa Misiri.

Bûra nkarûtha

1. Ngakumagia Ngai na njîra ya kûmwinîra, kûgoyia na kûringa mpî.
2. Ngakumagia Ngai ntugû cionthe.

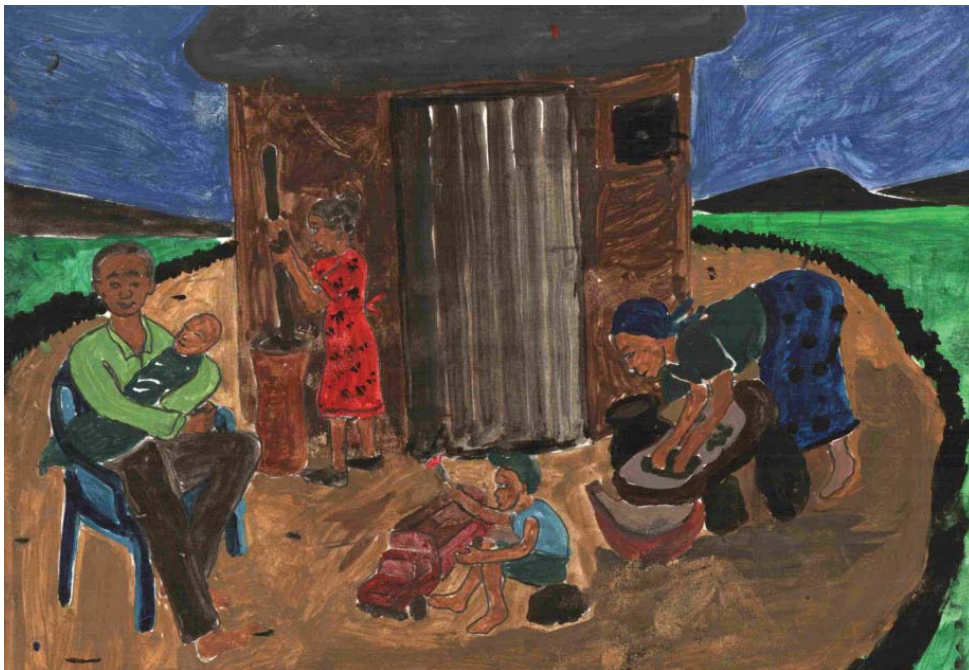
Biûria

1. Andîka njîra itaano cia gûkûmithia Ngai.
2. Ndaundi ainîre Ngai mwanka _____ ciaogoka.

C. Kûrûtha mantû meega

Mîkarîre îmiêga mûciî n'yo îtumaga antû bakara na thîîrî na gîkeno. Rîra aana barî mûciî na aciaari bao i bagwatanagia ngûgî na bagîtîyanaga. Rîra kûrî na gîkeno i bakenaga amwe na rîra kûrî na kîeba bakabooranîria.

Kinya cukuru, ngwatanîro na mîkarîre îmiêga n'yo yaigaga arutwa na thîîrî na gîkeno. I baûmbaga kûgwatania ngûgî cia cukuru na gûtethania rîra kûrî na ûbatu.

Antû bakîruta ngûgî mwanya mwanya mûciî

Eriya n'aatûmirwe i Ngai taûni ya Carepathi. Taûniini ino i kwarî na mûka ntigwa na kaana gake ga kaîyî. Mwekûrû ûyû n'aathookirie Eriya mûciî wake. Eriya akûmûromba rûûyî na mûgate, aamwîrire, "*i kamûtu kaniini na tûguta tûniini bitigeere.*" Eriya amwîra atikaamake, namûrugîre mûgate wa mbere arîiyage Ngai akamwa bingî. Mwekûrû ataakararia. Mwekûrû ûyû akûrûtha ûgu kamûtu na

tûguta bitathira. Biakarire bikîongeerekaga.

Nyumaani kaana ka mwekûrû ûra i kaayiirue na gakua.
Eriya aakarombeere kaariûka, mwekûrû aakena mûno.
N'eeetîgirie Eriya aarî mûtûmîki wa Ngai.

Ngai eendaga twîganagîrue kîao na tûrûthanagîre bwega
rîonthe. Kûrûtha ûgû i gûkumia Ngai.

Bûra nkarûtha

1. Ngeetîgagia Ngai mathîinaani makwa monthe.
2. Nkeegagîrue bara bangî kîao.
3. Nkaarûthaga mantû meega rîonthe.

Biûria

1. Ngai aatûmire Eriya gataûni getagwa _____.
2. Mwekûrû ntigwa aarî na aana bagana?
3. Eriya _____ kaana ka mwekûrû ntigwa.
4. Andika mantû mathatû meega mara ûbatîrue
kûrûthaga.
5. Uga gacuncî gaka na kîongo. **Aebeco 4: 32**

"N'wa mwanka bûteethanagie na bwigaganagîrue kîao.
Rekanagîraani ta bûra Ngai aabûrekeere ndeni ya Kîrîstû."

D. Kûrekera bara bangî

Ntugû îmwê Kamene arî cukuru thaa cia mburîki aaciemire
aanyua îria rîa Kagûna rîra aigîite nyuma ya kîraci.

Nkengere ya thaa thita îkûringwa Kagûna naathiire
kûraitha îria rîake eethîra nthî înteri. Mûrutwa ûmwê wa

kîraci kîa bîîrî n'aumbûre n'ûntû n'oonete kamene akînyua îria.

Mwarimû akwîrwa n'eendaga gûtura kamene îndî Kagûna amwîgîirua kîao amûrekerera.

Kamene n'aacokeerie Kagûna nkaatho na kuuma ntugû înu baatwîka acoore baanene.

Antû barekanagîra bagatuîka acoore. Twonanagia kûrekerera bara bangî na nîira ya kûbeenda, kûbeegîirua kîao, kûbatethia thînaani na kûbarombera. Bibiria îtûrutanaga kuumbûra meeyia metû rîra tweyia, Ngai n'we agatûrekerera.

Yiesû aarutanire atî Ngai n'atûrekagîra rîra twarekerera bara bangî.

Yiesû akîrutana

Tûkarega kûrekerera bara bangî, Ngai n'we atitûrekerera meeyia metû.

Bûra nkarûtha

1. Ngetîgîria meeyia makwa na ndombe ûrekeri.
2. Nkarekagîra bara bangî.
3. Nkeeraga acoore bakwa baumbûrage meeyia mao.
4. Nkarombagîra bara bambîtagîria.

Ngûgî ya kûruta

Thooma: Mathayo 6:24-15

Biûria

1. Kamene aarûthire ûthûûku bûrîkû?
2. Imbi yagiriirie Kamene aturwa i mwarimû?
3. Twarekanîra _____ n'atûrekagîra.

E. Kûromba Ngai

Kûromba i kwaranîria na Ngai. Tûrombaga rîonthe kûrî na thîina kana gîkeno. Ntugû îmwê Karîmi na Mûthoni ibaatûmirwe i gina gûtaa rûûyî muuro wa Thanantû. Gina aabakaanirie abeera "Itû bûtikabutîre ta îndî kuurîte ûgû." Rîra baakinyire Mûthoni augire wee atirega kûbutîra.

Karîmi akûmûkaania ategua. Akûthûngîra rûûyîini ataakaraka. Nwaka Karîmi oonire akîringa kîthioro mwîndamo. Karîmi ambîirie kuuga mbu agîitaga gina îndî aririkana kûromba. Akûrîkia acûûba naiti oona Mûthoni akuamîrîtie rûteere rwa rûûyî agîtaîkaga. Augia kûmûteethia akîmenya bûra aumangîra. Karîmi na Mûthoni bacookire mwanka mûciî kwîra gina bûra gwakara. Barombire amwe bagîcookagîria Ngai nkaatho.

Bibiriani i kwaarî na mûnene eetagwa Ndariaci wa Pacia ûra akaanîtie antû kûromba ngai ûngî tatiga wee.

Ndanieri n'aathiîtirie auga wee atiromba ngai
ûngî tiga wake wa mma. Rîra mûnene eegirue ûgû
n'aatûmanire Ndanieri agwatwa agerwa îrinyaani rîa
cimba. Bwa kûrigaria, cimba ira itamûtonga. Akûraara
ku mûnene n'aarutire watho auga arutwe na antû bara
baamûthitangîte bagwatwe amwe na antû ba mîciî yao
bagerwe îrinyaani rîru.

Ndanieri arî îrinyaani rîa cimba itakûmûcûûba

I bwega kûrombaga magiita monthe.

Bûra nkarûtha

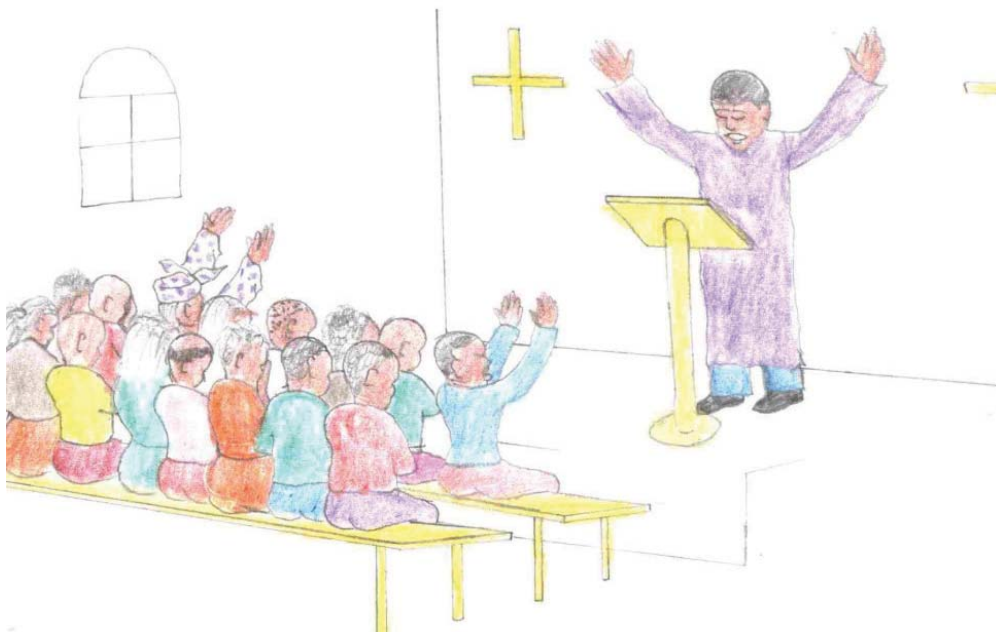
1. Nkarombaga rîonthe.
2. Nkeewatagia Ngai kûndigîiria thîina rîonthe.
3. Nkarombagîra bara bangî rîra barî na thîina.
4. Ngaceragia ngwatanîro na bara bangî.

Biûria

1. Twaranagîria na Ngai na nîra ya _____.
2. Ndanieri aarombaga _____. (Ndariaci, Ngai).
3. _____ aagerirwe îrinyani rîa cimba.

F. Kûgonga Ngai mûciî na kanicaani

I tûgongaga Ngai tûrî mûciî na nîra ya kûromba, kwina na kûthooma Bibiria. Kanicaani tûgongaga na kûromba, kwina, kûthooma Bibiria, kûruta candaka na kûthikîria ntûmîiri. Ngai n'akenaga rîra tûkûmûgonga.

Antû bakîgonga Ngai barî kanicaani

Yiesû aatûmire arutwa bake kîrî antû bonthe. Aabeerire bathomithie antû kwathîkîra mawatho ma Ngai. Akethîrwa arî nabo mwanka mûthia wa nthî. Kûrutana antû kwathîkîra mawatho ma Ngai i njîra îmwê ya kûmûgonga. Tûbatîrue kûmûgonga tûrî kanicaani na tûrî mûciî.

Bûra nkaarûtha

1. Ngakumagia Ngai ndî mûciî na ndî kanicaani.
2. Nkaathîkagîra mawatho ma Ngai.
3. Nkarutana bara bangî kwathîkagîra mawatho ma Ngai.

Ngûgî ya kûruta

Uga gacuncî gaka na kîongo: **Caburi 47: 1**

“ Ringani mpî n’ûntû bwa gîkeno bwinthe antû ba mîgongo, inîraani Ngai nyîmbo cia gîkeno na kayû karaaya!”

Biûria

1. Andîka njîra ciîrî cia kûgonga Ngai mûciî.
2. Andîka njîra ciîrî cia kûgonga Ngai kanicaani.

7

GÎCUNCÎ KÎA MUGWANJA

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: **Ûmenyeeri na ùtùmîkîri**

A. Biewa bia kûrûtha mantû

Arutwa bakînenkerwa biewa

Mwarimû wa kîraci kîa bithatû cukuru ya Mwangua n'agwatanîrîte na arûtwa bake kûbanenkera biewa n'ûntû bwa wîra mwanya mwanya bakiinga cukuru. Cukuru îkiingwa tamu înu ya mbere kwarî na gîkeno mûno n'ûntû arutwa baingî i banenkeretwe biewa.

Banenkagîrwa biewa n'ûntû bwa kûrûtha bwega ithoomooni bina, kwina, kûthera, kûûya cukuru rîonthe kana kwathîka.

I Ngai atûumbithagia kûrûtha mantû bwega. Gûtirî muntû atarî kîewa gîake. I bwega kûmenya na gûtûmîra biewa bietû bwega n'ûntû i Ngai atûnenkerete tûmûkumithia na bio.

Bibiria îtûnenkagîra ngerekano ya gîtonga kîra kîarî na aruti ngûgî bathatû, akîthi rûgendo anenkera aruti ngûgî babu mbia kûringana na bûra aabaiyî. Ûmwe anenkeerwe taranta itaano, wa baiîrî ciîrî na wa bathatû îmwe. Ûra wa itaano abaitanirie ciatwîka îkûmi, wa ciîrî aabaitania ciatwîka inya îndî ura wa îmwe atabaitania. Enjire mûrinya athika taranta yake ku.

Rîra mûnene acookire n'akenire mûno n'aruti ngûgî baba baiîrî îndî athûûra mûno n'ûyû Ûmwe ataruta ngûgî. Aamûtunyire taranta yake anenkera bara barutîte ngûgî. Ûgû ibu Ngai arûthaga nati. Muntû Ûra aregaga gûtûmîra kîewa gîake bwega atunyagwa kîo gîkanenkerwa bara bakûruta ngûgî bwega.

B. Mûtûmîkîri ûmwega

Mûruti ngûgi Ûra wabaitaniirie taranta itaano ciatwîka îkûmi i ngerekano ya mûtûmîkîri ûmwega. Mûruti ngûgi ûmwega n'arutaga ngûgi kwa inya. Mûtûmîkîri ûmwega n'abatîirue eenda Ûra akûrutîra ngûgi na amwîtîgia na i mwîtîgua.

Bûra nkarûtha

1. Ngatûmîra biêgwa biakwa bwega.
2. Ngakumithagia Ngai na biewa biakwa.
3. Ngacokagîria Ngai nkaatho n'ûntû bwa kûnenkera biewa.

4. Ngatethagia bara bangi gûtûmîra biewa biao bwega.
5. Ngatûika mûtongoria ûmwega.

Biûria

1. Gûtirî muntû atarî mûnenkere _____
gîake.
2. Mûnene aarî na aruti ngûgî bagana?
3. N'ûrîkû aatunyirwe taranta yake?
4. Andîka mîthemba îthatû ya biewa bia Ngai.

8

GÎCUNCÎ KÎA BINANA

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: **Kûûya gwa Kîrundu Ûmûtheru**

A. Yiesû arîkanîra na antû akabatûmîra Kîrundu Ûmûtheru

Thooma: Njoana 14:16; 16: 6 7

Antû baarîkanîra ûntû kwendekanaga baburûtha. Yiesû aarîkanîre na arutwa bake abeera akaathi abatige îndî akabatûmîra kîrundu Ûmûtheru. Kîrundu i mûteethia wetû. Yiesû abeerire i kaaba athiîte kenda abatûmîra mûteethia, kîrundu Ûmûtheru.

Thooma na ugwatithie kîongo Njoana 14: 16.

“Naani nkaûria Baaba, na Baaba akabûtûmîra ûngî arî mûteetheeria wenu ûra agaakaraga naabi tene na tene”

Ririkana:

- Yiesû naigaga na akaingia irîkanîro.
- Yiesû akîrega kûthi kîrundu Ûmûtheru atigîtumwa

Bûra nkarûtha

1. Nkaingagia kîrîkanîro kîra ndarûtha.
2. Ngacokagîria Yiesû nkaatho n'ûntû bwa gûtûtûmîra kîrundu Ûmûtheru, arî mûtethia wetû.

Biûria

1. Yiesû eerire arutwa bake akabatûmîra_____.
2. Kîrundu ûmûtheru oonanagia _____.
(ûmma, ûrongo)
3. I bwega _____ wîrane. (kûrega, kwaiga)

B. Bûra arutwa ba Yiesû beethuuranîire n ûntû bwa kûûya gwa Kîrundu Ûmûtheru

a) Kûûmîiria

Kîbaara arutaga ngûgî Nairobi. N'eerite antû ba mûciî wake akeenûka kagiita ga ntugû nene ya thigûnkû. Ntugû înu baatindire baraithîte njîra. Aarî akinye mûciî thaa itaano cia mûthenya. Agûceerewa batakua nkoro. Beeteere mwanka thaa mûgwanja wana rîo ataaya. Baûmîirie mwanka ûgoro rîra aakinyire. Kûûmîiria i kwega. Yiesû akûriûka n'arîikanaga na arutwa bake magiita na magiita.

Aabeeraga mantû ma ûnene bwa îgûrû. Aabeere mataaro mama:

1. batikaume Njerucaremu
2. beeteere kîewa gîa kîrundu ûmûtheru
3. nyuma ya ntugû inkai bakaabatithua na kîrundu ûmûtheru.

Ririkana:

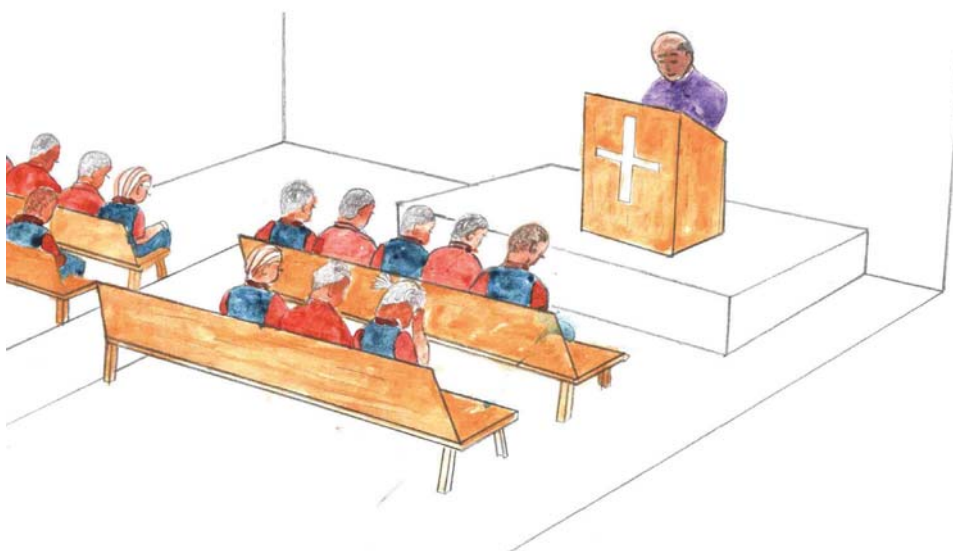
- Atûmwa beeteere batakûnoga.
- Tûrombage Ngai atûnenkere kûûmîiria.
- Tûbatîirue kûûmagîiria mantûni mwanya mwanya.

Biûria

1. Antû ba kîbaara baûmîrie mwanka _____.
2. Yiesû aanenkeere atûmwa bake mataaro abeera batikaume _____.
3. N'ûû aarutanaga arûtwa mantû ma ûnene bwa îgûrû?

b) Kûromba bûrî amwe

Kûromba i kwaranîria na Ngai. Tûrombaga tûrî mûciî, cukuru na kanicaani. Rîra tûkûromba twîraga Ngai moobatu metû. I bwegu kûromba tûrî amwe na antû bara bangî. Ngai n'eendaga tûromba tûrî na ngwatanîro îmwê. Atûmwa ba Yiesû baarombaga barî amwe ta gîkundi.

Arutwa bakîromba barî amwe

Ririkana:

- Atûmwa bakîthi Njerucaremu baumîite kîrîmani kîa mîceitûûni.
- Atûmwa ba Yiesû baarî 72.

C. Ntugû ya kûûya gwa Kîrundu Ûmûtheru

Thooma: Ngûgî 2:1- 4

Kagiita ga kûûya gwa kîrundu Ûmûtheru eetîgîri barîkanîite amwe bonthe bakîromba. Bakîraitha boona ta ndîme cia mwanki îgûrû rîa biongo biao. Bakûûyûrwa i kîrundu Ûmûtheru baambîirie kwaria na nthiomi ingeni. Ntugû îno n'yo Ngai aabatûmîire Inya ya kîrundu Ûmûtheru. Ntugû îno îrî gîtûmi mûno kîrî eetîgîri.

Atûmwa ba Yiesû bakîîndamîirwa i Kîrundu Ûmûtheru

Ririkana:

- Kîrundu Ûmûtheru aayire ta kîbubani
- Atûmwa banjîirie kwaria na nthiomi mwanya mwanya.

Biûria

1. Pentekosti i ta kuuga ata?
2. Inya ya kîrundu yaayire ta _____.
3. Nata eetîgîri baarîikanîte kûrûtha?

D. Kîrundu Ûmûtheru atweyaga

1. Kûûmîiria

Thooma: Ngûgî 2:14-21

Kîrema na Mûthengi baarî arutwa ba kîraci kîa bithatû. I baanyunyaga ncoobi. Ntugû imwe barî kanicaani batûmîirua na Kîrema athiîtia gûtiga ncoobi. Mûthengi na acoore bake i bamûthekeere mûno îndî Kîrema aûmîiria. Atanyua ncoobi kaîrî.

Antû i baathekeere atûmwa bakwambîiria kwaria na nthiomi. Petûrû n'we aaboneerie abeera atûmwa ti batogoonu, ika baûyûrîtwe n'inya ya kîrundu ûmûtheru. N'aabarutanire bûra kîroria Njoeri augîte, Kîrundu n'aûmagîiria bara bamwîtigîrîte.

Ririkana:

- I bwega kûûmîiria rîra tûkûrûtha mantû meega.
- Tûtigakue nkoro kinya twathekeerwa i bara bangî.
- Tûrombe Ngai atwongeere kûûmîiria.

Petûrû agîtûmîria

Biûria

1. Kîrî Kîrema na Mûthengi, n'ûû aatwire îtua rîega?
2. Petûrû oonanirie _____ (kûmaka, kûûmîria) rîra aatûmîrie antû.
3. Kîrîndî kîaugire atûmwa barîaria na nthiomi n'ûntû _____. (ka baatogoonete, ka baarî na kîrundu)
4. _____ n'we atweyaga kûûmîria.

2. Inya

Thooma: Ngûgî 2: 43 44, 46-47; 4: 23 31.

Ithe wa Kamene aarî na twana tûthatû. Batûûraga na yûûra mûciî wao. Kamene bagûkûra batua kûgwatia aciaari kûrîma, ibatuire gûketha irio bibiingî na yûûra rîathira mûciî.

Rîra antû bakûruta ngûgî barî amwe i beegagua barî na inya nkûrûki ya muntû ûmwe. Tûbatîrue kûrutaga ngûgî tûrî amwe mûciî na kanicaani.

Eetîgîri ba mbere baakaraga na bakaromba barî amwe. Beetagia inya kuuma kîrî Ngai.

Ririkana:

- Eetîgîri ba mbere baakaraga na bakagaana into biao barî amwe.
- Baayîrwe n'inya ya kîrundu rîra baarombaga barî amwe.
- Tûrombage Ngai atûnenkere inya.

Biûria

1. I mbi yaatûmire yûûra rîthira kwa ba Kamene?
2. I bwega _____ (kûgwatanîra, kwathûkana) kûruta ngûgî.

3. Wooti bwa kûgaana

Thooma: Ngûgî 2: 44 47; 20: 35.

Kayîra na Kîambi bataarî na aciari. Baatigirwe n'aciari barî baniini. Baateere cukuru n'untû bwa kwaga nguo na irio bia kûgana. Wa na nyomba yao n'yarî îkwomorwa i mbura. Atûûri i babayûkiirie babaira cukuru na babamenyeera na irio na nguo.

Eetîgîri ba mbere bagaanaga bira barî na bio na antû bonthe. Muntû aanenkagîrwa kûringana na bûra ûbatu bwake bûkari.

I bwega kûgaana bira tûrî nabio na bara baagîte.

Bura nkaarûtha.

Ngatûûra ûtûûro bwega bûûyûrîtwe i kîrundu ûmûtheru.

Arutwa bakîgaana biakûrîa

Ririkana:

- Eetîgîri ba mbere bagaanaga into biao na bara batarî nabio.
- Baakumagia Ngai barî amwe.
- Kweyana kûrî kîtharimo nkûrûki ya kwewa.

Biûria

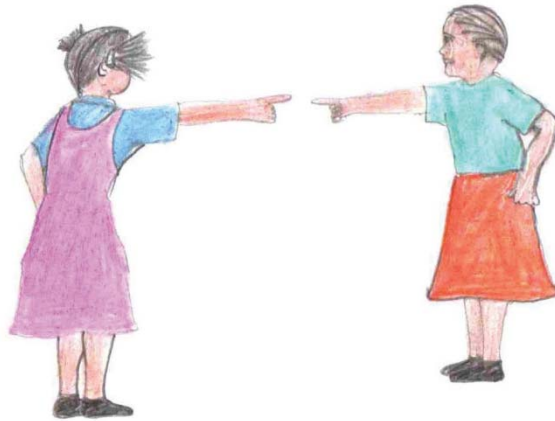
1. Kayîra na Kîambi baarî _____. (aremi, tûkea)
2. Ikî n'ûntû aana baba bataathiyaga cukuru?
3. I bwega _____ (kûgaîra, gwîkumîria) into bietû bara batarî nabio.
4. I bantû arîkû gwiyyî aana nkea i bateethagua?

9

GÎCUNCÎ GÎA KEENDA

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: Kwinyîkîria na kûrekanîra.

A. Gûkaraga ata rîra gûtarî na ûrekeri?

Aana bakîenda kûrûa

Karîîthi arathûûrire ateembûrangîra Kanyua îbuku rîake ûgoro. Kanyua akûmûûria rûkîîrî amûtiibûkîra. Îndî Karîîthi araugire akamûgûrîra rîngî oone kana akamûrekerera. Kanyua n'we araugire atimûrekerera n'ûntû n'amwonete ntugû i nyiingî.

Kûrekanîra i gîntû kîrî gîtûmi mûno. Rîra twarega kûrekanîra i tûthetaga na rîngî tûkarûa. Tûkaraga na mûthûûro na gwîcooka. Muntû aarekerwa eegagua mûrigo wa kwîyia wathira na agakena.

Mûnene Ndaundi akwîyia mbere ya Ngai eerirwe agakua. Aamakire mûno, aromba Ngai ûrekeri. Ngai naamûrekeere na akena n'we.

Ndaundi aturîtie maru akîromba

Bûra nkarûtha

1. Nkarekera bara bangî.
2. Nkaromba Ngai andekere.
3. Nkarutana bara bangî kûrekera.

Biûria

1. Karîthi na Kanyua babîtanîîrie mbi?
2. N'ûrîkû aarî na ûrekeri.
3. Muntû arekerwa _____. (n'athûûraga, n'akenaga, n'anaraga)
4. Ngai atûrekagîra _____ metû.

B. Bûra Ngai atuyagîra îgamba bara batarekagîra

Muntû aturîtie maru akîromba ûrekeri

Thooma: Mathayo 18:21 35

Yiesû neeyanire rûgono rwa muntû ataarî na ûrekeri. Muntû ûyû n'aakoobete mûnene wake mbia inyiingî. Akûremwa kûrea arombire ûrekeri na mûnene amûrekera. Ntûûraani muntû ûyû n'akoobithîtie mûtûûri mbia inkai. Akûrekerwa athiire kûrandûka mbia ino na mûtûûri akûremwa kûrea aamûthitangire athaîkwa. Antû bakwona ûgu baathi beera mûnene. Mûnene n'athûûrire i muntû ûyu aatûmana aagwatwa na n'we aingîrwa nceera.

Rûgonooni rûrû Yiesû arîtûrutana kûrekera n'ûntû wana tigû i tûrekagîrwa. Ûra atarekagîra atirekerwa, agatuîrwa îgamba gûtarî na kîao.

Bûra nkarûtha

1. Nkarekagîra bara bambîtagîria.
2. Ngacokagîria Ngai nkaatho n'ûntû bwa kûndekera meeyia makwa.

Biûria

1. Mûnene aarûthîrîte mûruti ngûgî wega bûrîkû?
2. Ikî n'ûntû acookire kuuga muntû ûyu aingîrwe nceera?
3. Ngai eendaga tûrûtha ata rîra twabîîrua?

C. Njîra cia gîitene cia ûrekanîri

Antû batûûraga kûbîtania îndî bakarekanîra. Baremwa i kûrekanira barî bonka, beetaga akûrû bakabathikîria. Bara beeyanîtie baretaga mbûrî kana ng'ombe ikarîiwa kenda barekerwa.

Antû bakîrîyanîra amwe kwonania bakûrekanîra

Rîra antû bakûthûgania i babîîrîtie biûyûyû biao barutaga igongwana kenda batanyamaarua n'irundu (nkoma cia ba cûcû) biao. Baarutaga kîgongwana kîa ng'onda înjirû îtarî karooro.

Biûria

1. Antû ba tene baarutaga _____ kenda barekerwa.
2. Îgamba rîa mwîyia rîatuuyagwa n'ûû?
3. Antû bameneene baarîyanagîra na bakanyunyanyîra kwonania _____.

D. Ûrekeri bwa Ngai

Thooma: Mathayo 6:12

Arutwa bakîromba

Baba i Njagî na Mbogo bakîromba Ngai ûrekeri nyuma yao kûrûa îndî barekanîra.

Barîromba Ngai abarekera n'ûntû ndûa i meeyia. Meeyia n'ûntû bûra watho bwa Ngai bûtûkaanîtie kûrûtha. Ngai n'atweyaga kaanya ga kwîrira na kûmûromba ûrekeri. N'arekagîra antû ta bûra barekagîra bara bangî.

Ririkana:

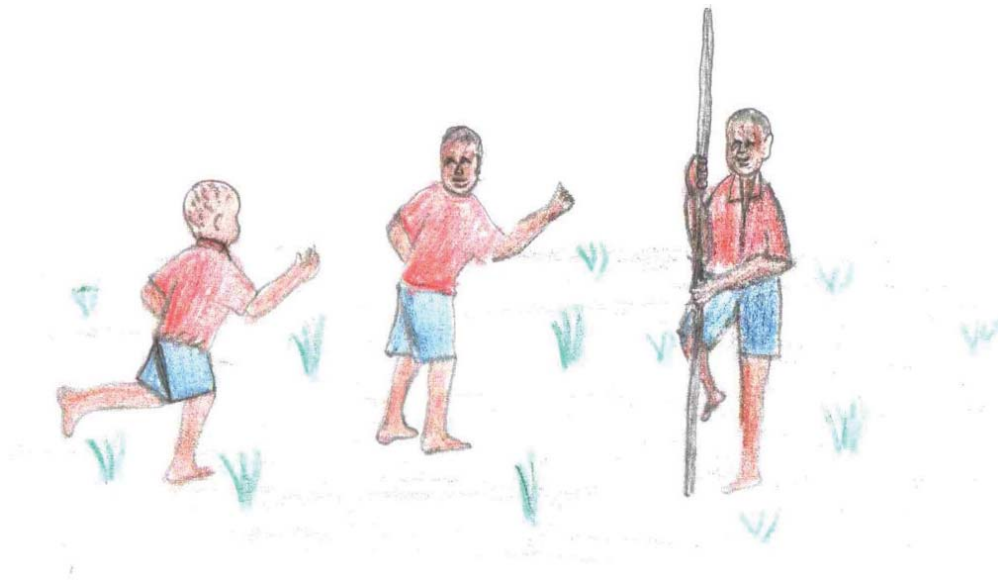
Ûkîromba ûrekeri n'wa mwanka wîtîgîrie wiyia bwaku.

Biûria

1. Njagî na Mbogo barombaga Ngai ûrekeri n'ûntû ____.
2. Yiesû aatûrutanire kûrekeri antû bara batûbîtagîria kenda _____ atûrekeri _____ metû.

E. Kwinyîkîria bara bangî

Kwinyîkîria i gwîtîgîra antû wa bûra bakari.

Arutwa bakîthekania na gûngî akûthua

Rîmwe na rîmwe twîthagîrwa na antû bakûremwa i mantû mara tûkûûmba. Kûrî bangî barûthaga mantû tûthwîre. Amwe na ûgu i tûkaranagia nabo na tûkathekania.

I bwega kwinyîkîria na gûkarania na antû wa bûra bakari. Tûtikauga i tiû beega mûno tûbaathûra. Kûbeenda na

kûbainyîkîria gûtûmaga tûgakarania na thîîrî.

Bûra nkarûtha

1. Ngeetîgagîra antû bara baremagwa i mantû n'ûntû bwa mûûmbîre wao.
2. Nkarombaga Ngai anenkere kwinyîkîria bara bangî.

Biûria

1. Kwinyîkîria bara bangî gûtûmaga tûgakara na _____. (mûnoga, thîîrî)
2. Rîra tûkwinyîkîria bara bangî nabo i batwendaga na bakaîbenda. N'ûmma kana n'ûrongo?

10

GÎCUNCÎ GÎA ÎKÛMÎ

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: Kûrûtha bwega nganaano

A. Kûrûtha bwega nganaano i kuuga ata?

Aana bagîceetha, bamwe bagîkararagia

Baba n'arutwa bagûceetha indî kûrî na nkarari n'ûntû rifarii atikûthingata watho. Arîendeera mbarî ya kîraci kîao kenda baciinda. Îgita rîra tûgûceetha twendaga watho bwa mûcetho na ûmma bûthingatwa n'antû bonthe.

Ngai eendaga tûkara tûkîrûthagîra antû bonthe wega bûganeene. Oonaga twinthe tûganeene.

Biûria

1. I bwega kûrûtha bwega kîrî _____.
(bara ûkûmenya, antû bonthe)
2. Ngai natûganaanagia. N'umma kana n'ûrongo?

B. Mîrûthîre ya ûmma

Gina wa Gatoro n'aagûrîte mîrwaru îthanthatû. Agaîra Gatoro na Mûtîria wa muntû îthatû. Aana baba bakenire mûno. Mwekûrû ûyu aabarûthîre bwega atakûbaathûra.

Gina wa Gatoro na Mûtîria akîbagaîra ndigû ithatû ithatû

Ûntû bwa kûrûtha

1. Gweta ngerekano cingî cia kûrûthîra antû ûmma.
2. Uga gacuncî gaka na kîongo **Mika 6: 8**

Biûria

1. Gina wa Gatoro agaire ndigû _____.
(bwega, naaî, kîmenyano)
2. Ngai aganaanagia antû _____. (bamwe, bonthe)

C. Gîtûmi gîa antû bamwe kwenania

Thooma: 1 Anene 21:1–19

Antû bamwe batirûthaga ûmma n'ûntû bwa:

- rûriitho
- rûmena
- îtanûka
- mûthûûro
- kwîbenda

Mûnene ûmwe eetagwa Aabu n'aûragire Nabothi kenda ayûkia mûnda wake na taka. Mûnene ûyu atarûtha bwega. Aatûmîire ûnene bwake naaî. Ngai n'akenaga rîra twonania ûmma kîrî bara bangî, twabeenda, na twabaganaania mantûûni monthe.

Nabothi akîûragwa na maiga

Úntû bwa kûrûtha

Gweta mantû meega mara gûûmba kûrûthîra bara bangî.

Biûria

1. Gweta mantû mara matûmaga antû baarega kûrûtha ûmma.
2. _____ aayûkirie mûnda wa _____ na taka.
3. Nabothi aûragirwe na _____. (mîguî, maiga)

D. Kûthiria mpeenio

Mpeenio îgîiyaga rîra antû batirarûtha ûmma. Nwa tûrigîirie kana tûkathiria mpeenio na nîira ya kwathîkîra maathana ma Ngai, kwathîkîra watho bwa nthî, kwendana, gûtiyana na kwîganîîrua kîao.

Úntû bwa kûrûtha

Uga na kîongo Mika 6:8

Biûria

1. I mantû marîkû marigagîiria mpeenio?
2. Nwa tûthirie mpeenio na maromba. N'ûmma kana n'ûrongo?

E. Itûmi bia antû kûrongoa

Kûrongoa i kûrûtha kana kwaria ûntû bûtarî na ûmma. Gina wa Mûthoni aarugîire mwana ûcûrû bwa îria amwaigîra kaabatiini.

Aatigire eera Mûthoni akundie mwana ûcûrû bubu aûka.
Mûkundi n'we eerirwe akarîithie.

Mûthoni agûtigwa aanywire ûcûrû bûra bunthe mwana
atinda na yûûra. Gina akûûya amûûria, augire i Mûkundi
anywire. Mûkundi akuuma kûrîithia aabûûrirwe bûû i gina.
Aga Mûthoni ka arongoire kenda ataturwa.

Thooma: Kîambîiria 12:11 14

Îburaîmû bakûthengeeria Misiri eerire mûka wake Sara
auge arî mwaragina kenda ataûragwa. Aakuthûkaga
amisiri bamûûraga bakîenda kûmûtunya mûka.

Antû n'wa beenanie n'ûntû bwa: ûguaya, kwîbenda, ûthû,
rûriitho na kwendeera.

Ngai atiendaga tûrongoa. Eendaga twaria ûmma rîonthe.

Ûntû bwa kûrûtha

Andîka îromba rîrî na ûriuge:

I bwega Ngai nûntû bwa atûûri, antû betû, aciaari na
aarimû. Nteethia ntikaaragie ûrongo, îndî ntûûre na
ûtheru. Amen.

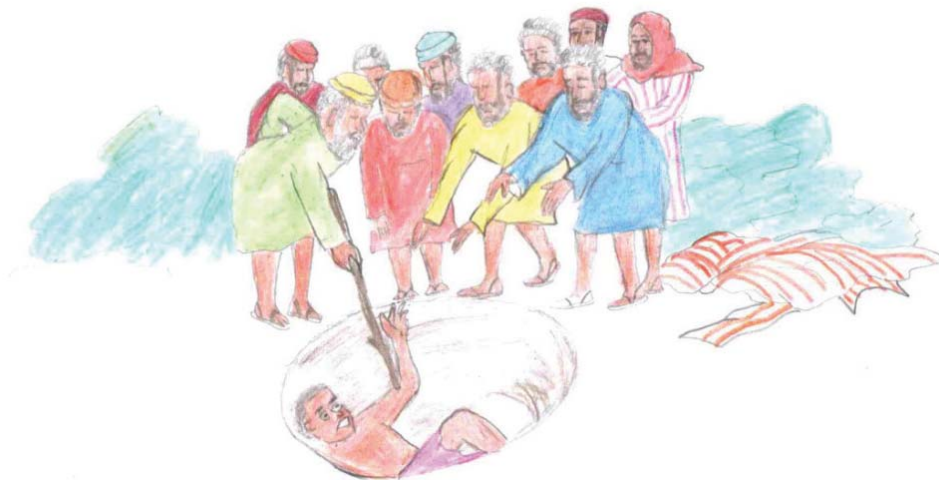
Biûria

1. Andîka itûmi bithatû bia antû bamwe kûrongoa.
2. Ngai eendaga twaria _____.

F. Rûgono rwa Njocebu na aruagina

i) I kî Njocebu ataarûthîrwa ûmma n aruagina?

Thooma: Kîambiiria 37:1 36

Njocebu akîorokerua îrinyaani n'aruagina

Rîmwe na rîmwe antû ba mûciî ibamenanaga. Rûmena nwa ruumanie na nguutû, rûriitho, kwîbenda, îtanûka, rûkûûnû, mûthûûro, ûkea kana rwîkumia.

Njakubu aarî na nthaka îkûmi na ciîrî. Njocebu n'we aarîthagia ng'ondû cia îthe. N'ûntû bwa kûmwenda, îthe n'amûgûrîre kagooti kathongi mûno kaarî na rangi mwanya mwanya. Njocebu n'aarootaga irooto bia bûra gûgaakara.

Aruagina i bamwîgîrue rûriitho na babaanga kûmûûraga. Bantû a kûmûûraga boonire bamûgere îrinyaani na bacooka bamwendia kîrî abiacaara ba kûgûra baathî n'we nthî ya Misiri. Njakubu n'aagwatirwe i kîeba antû na aarîra mûno. Aruagina batarûthîra Njocebu bwega.

Ngai augaga tûrûthanîre bwega bûra twenda kûrûthîrwa.

Ûntû bwa kûrûtha

Uga rûgono rwa Njocebu.

Biûria

1. Îthe wa Njocebu eetagwa_____.
2. Njocebu aarî _____ wa ng'ondû.
3. Njocebu agerirwe n'aruagina _____.
(mparaani, îrinyaani)

ii) Bûra Njocebu aatûûrîre Misîrî arî nkombo

Thooma: Kîambîiria 40:1 23

Muntû aarûthîrwa bûthûûku atîîgagua bwega. Bamwe beendaga kûrîyia kana kwaiga ûthû. Ngai akenaga rîra tûkûrekanîra.

Njocebu arî nceera

Njocebu akwendua n'aruagina Misiri ataiga mûthûûro n'ûntû bwao. Arî nceera baakaraga na athaîke bangî baîrî bakîrutagîra mûnene ngûgî. Aarî na kêwa gîa gûtaûra irooto na gûgakarîka wa bu. Antû i bamwîtîgîtie n'ûntû aaragia ûmma. Gwîtîgîka i kwegu.

Ûntû bwa kûrûtha

Îra acoore baku kîrooto kîra waro roota.

Biûria

1. Njocebu bathaîkîtwe na antû bangî bagana?
2. Njocebu arî nceera atethagia antû _____. (gûtungu ngono, gûtaûra irooto)
3. N'ûû aanenkerete Njocebu kêwa gîa gûtaûra irooto?

iii) Bûra Njocebu aarûthîre aruagina

Thooma: Kîambîiria 42:1 24; 45:1 28.

Antû bakîgaîrwa irio bia ûteethio

Îgiita rîa yûûra i barûmagua irio i thirikaŕi kana gîkundi.
Îgiita rîra Njocebu aarî Misiri i kwagîre yûûra nthî yao
ya Kanaani. N'ûntû i kwarî na irio Misiri, aruagina ba
Njocebu baathi kûthûgûra noo. Batamenya kana Njocebu
ûra aarî mûnene gwa irio i mûruagina.

Njocebu n'abamenyaga îndî oonania atikûbamenya.
Abatûma kûgîra mûruagina ûra mûniini, Benjameni.
Mûruagina ûmwe, Cimioni, aingîrwa kenda bamûcookera.
Rîra bareetire Benjameni i rîo Njocebu eemenyithaniirie
kîrî bo. Atabarûthîra bûthûûku. Aabacûûncire na
abarekera n'ûntû bwa kûmwendia Misiri. Abeera
kwendua wake Misiri kwarî kwenda kwa Ngai. Ataariya
ûthûûku na ûthûûku.

Nkûrûki ya ûgu aatûmire aruagina bagîra îthe
abanenkera kîthaka gîa gûtûûra gûntû gwetagwa
Goceni. Ngai eendaga tûkara ta Njocebu – kwenda,
kûrekera na kûrombera bara batwîyagia.

Biûria

1. Aruagina ba Njocebu bathiire Misiri kûrûtha ata?
2. _____ aingîrwe bara bangî baacooka kûgîra
_____, mûruagina ûra mûniini.
3. Njocebu aarî mûnene wa _____ Misiri.
(irooto, irio, mûnda)
4. Njocebu ataamena aruagina bara bamwendirie.
N'ûmma kana n'ûrongo?

F. Bûra tûbatîrue kûrûthîra bara bangî

Thooma: Mika 6: 8

i) Bara batûrûthagîra bwega

Kûrî antû ba mîtugo mîthemba yîirî: bara batûthagîra bwega na bara batûrûthagîra bûthûûku. Bara barûthaga bwega beethagîrwa barî eendani, akîao, eetîgua, arekeri, atîiyani, aûmanîiria na ateethania.

Tûbatîrue kwenda, gûtîya na kûrombagîra bara batûrûthagîra mantû meega ma mma.

Antû bagîkethania na nkena

Úntú bwa kûrûtha

Uga na kîongo Mika 6: 8

ii) Bara batûrûthagîra naaî

Antû bamwe barî mîtugo ya kûbîtîria bara bangî.
Beethagîrwa barî na gwîkumia, kwîbenda, ûrongo na
mangî mathûûku. Amwe na kwîthîrwa i batûbîtagîria,
tûbatîîrue kûbarekera na kûbarombera bagarûke batwîke
antû bega.

Úntú bwa kûrûtha

1. Úrabîtîrwa? Uga bûra warûthîîre ûra akûbîtîîrie.
2. Ina rwîmbo rwa kwenda na rwa kûrekera.

Biûria

1. Tûbatîîrue _____ bara batûrûthagîra
bwega. (kwenda, kûbûthia)
2. Tûbatîîrue _____ bara batûrûthagîra
bûthûûku. (kûmena, kûrekera)
3. Gweta mantû mathatû mara makenagia Ngai rîra
tûkûrûthîra bara bangî.

11

GÎCUNCÎ GÎA ÎKÛMI NA KÎMWE

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: Gûkua na kûriûka kwa Yiesû

A. Gîkeno na kîeba

Thooma: Apiripi 4:4–6, Caburi 23:4, Njoana 16:19–20

Kûrî mantû mamwe matûretagîra gîkeno kana kîeba mûtûrîreeni wetû. Rîra meega matuîkîka itûkenaga. Tûkenaga ta rîra:

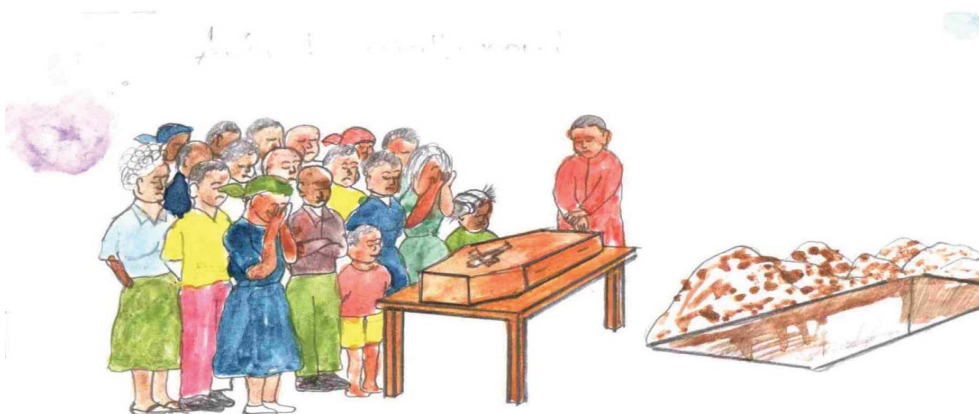
- twagûrîrwa kîewa
- twakûrûka kîgerio
- tûkîthekania
- kûrî na nyambura ta mûranû.

Mantû mara matwîkagîra kîeba i ta:

- gûtigwa (gûkuîrwa) i bara twendeete
- ndwari
- kûbîtîrwa i muntû.

Antû barî mûranûûni

Antû barî mathikooni

Ririkana Ngai eendaga tûkara tûkeneete. Natûteethagia rîra tûrî na thîina. Tûbatîrue kûrombaga twagwatwa i thîina.

Ûntû bwa kûrûtha

Uga gacuncî gakana kîongo: **Apiripi 4: 6** .

"Bûtikaamakue n'ûntû nwa bûrîkû, rombagaani rîonthe thîina yaaya. Îragaani Ngai mara bûkwenda abûrûthîra. Cookagîriani Ngai nkaatho rîra bûkûromba."

Biûria

1. Rîra kûrî na gîkuû tûgwatagwa i _____.
(mbûgûugû, kîeba, gîkeno)
2. Ngai eendaga _____. (tûkenaga, tûrîraga)
3. Gweta mantû maîrî mara matûkenagia.
4. Gweta mantû mathatû mara matûretagîra kîeba.

B. Njundaci akunyanîra Yiesû

Thooma: Ruka 22 3 6, 21 23, 47 53.

Mûtegi na Kîmathi bagîtua membe

Mûtegi na Kîmathi baarî acoore. Bathiyaga gûtua membe barî amwe. Ntugû imwe Mûtegi n'eeneerie Kîmathi atua membe maitha akîmwîraga i mao. Mûtegi akwona mwene membe amwîrire i Kîmathi agûtua membe make. Mwene mwembe aaturire Kîmathi akîmwîtaga mwamba. Mûtegi atarûtha bwega. Gaakunyanîire mûcoore wake aaturwa.

Njundaci aarî ûmwe wa arûtwâ ikûmi na baîrî ba Yiesû. Atongoria ba ndiini na acikarî bao i beendaga kûmenya Yiesû n'ûrîkû kenda bamûgwata. Banenkeere Njundaci mbia cia fedha mîrongo îthatû kenda abooneeria.

Bagûkinya ara Yiesû na arutwa baarî Njundaci acûnca Yiesû kwonania aarî ûrîkû. Kuuma agu Yiesû agwatwa abûûrwa mwanka kagita ga gûkua wake.

Ûntû bwa kûrûtha

Rûthaani îtinda rîa Yiesû agîkunyanîrwa.

Biûria

1. Mûtegi n'arûthire bwega? I kî?
2. _____ n'we akunyanîire Yiesû.
3. Amûkunyanîire na njîra ya _____.
(kûmûcûnca, kûmworoota)

C. Antû bara baatuîrîire Yiesû

Macindano ma mûbira

Aceethi ba cukuru ya Kamatungu batacindîkaga na mûbira. Ntugû îmwê bagîcindana na Nkarîni baringwa mbaû ithatû kîrî îmwê. Aceethi baba i baathûûrîre mûno n'ûntû bwa mûkaria wa ngooru wao kûreka baingîrûa. Bamwe baugaga aturwe na atigakarie kaîrî.

Thooma: Mathayo 27:15 26

Yiesû akûgwatwa airirwe kwa mûnene wa Roma eetagwa Piratû kenda atuîrwa îgamba. Anene ba ndiini beendaga Yiesû atuîrwa îndî Piratû atoonaga mabîtia make. Antû bakûûrûa bûra bakwenda baugire Yiesû n'ambwe, Piratû akûrûkia bu. Baugire kaaba mûthaîke ûra eetagwa Baranaba athaûrwe Yiesû athaîkwe bantû aake. Kuuma agu Yiesû aabûûrîrwe na ambwa mûtharabaani.

Yiesû airîrwe gwa Piratû

Ngai atikenaga rîra muntû atuîra ûra ûngî bûthûûku.

Ûntû bwa kûrûtha

Aranîriani bûra bûkîrûtha ûkeegua bwarî gîkundiini kîra kîathitangaga Yiesû.

Biûria

1. Yiesû akûgwatwa airirwe kîrî mûnene eetagwa _____.
2. Piratû aarî mûnene wa kû?
3. Kîrîndî kîendaga Yiesû _____.
4. _____ aarekirue kenda Yiesû athaîkwa bantû aake?

D. Cimîoni mû kureni ateethia Yiesû Kîrîstû

Thooma: Ruka 23: 26 42

Cimioni akamatîrîte Yiesû mûtharaba

Yiesû aatuîrîrwe kûûragwa na njîra ya kwambwa mûtharabaani. Acikarî bamûracimithirie gûkamata mûtharaba wengwa. Bagûkinya bantû acikarî baracimithia Cimioni wa Kureni gûkamata mûtharaba mwanka bantû eetagwa Gorigotha (kîindî gîa kîongo) Yiesû aambanîrue na aamba baîrî.

Ririkana:

Yiesû aambirwe n'ûntû bwa meeyia metû, ti make.

Ûntû bwa kûrûtha

Uga na kîongo: **Ruka 23: 34; Yiesû arombera bara bamwambire auga "barekere baaba, batikûmenya bûra bakuuga."**

Biûria

1. _____ n'we agwatirie Yiesû gûkamata mûtharaba.
2. Riîtwa Gorigotha i ta kuuga _____.
3. Yiesû aambirwe amwe na _____ baîrî.
4. Yiesû aûragirwe n'ûntû bwa meeyia _____.
(make, metû, ma aamba)

E. Kûriûka kwa Yiesû Kîrîstû

Thooma: Ruka 24: 33 43

Antû bakua bathiyaga kû? Akîrîstû beetîgîtie antû bara bakuû bakariûka kaîrî ntugû ya gûcooka gwa Kîrîstû.

Kûriûka i muntû gûcooka mwoyo nyuma ya gûkua.

Yiesû aambirwe, akua, athikwa na nthiko yakabwa na yiiga rîinene. Îndî ntugû ya ithatû n'ariûkire.

Yiesû akûriûka eebonaniirie kîrî arutwa baîrî bara eethiîre nîjîraani bathiîte Emaûsi kuuma Njerusaremu. Ûmwe eetagwa Kiriopasi. N'acokire eebonania kîrî arutwa bangî barî Njerusaremu. Ambire kûbeera, "Ûkiri bûrookara amwe naabi."

Yiesû na arutwa baîrî bathiîte Emaûsi

N'acookîre eebonania kîrî arutwa bake.

Yiesû akîonia arutwa bake irema

Kûriûka kwa Yiesû i kwaugîtwe n'iroria.

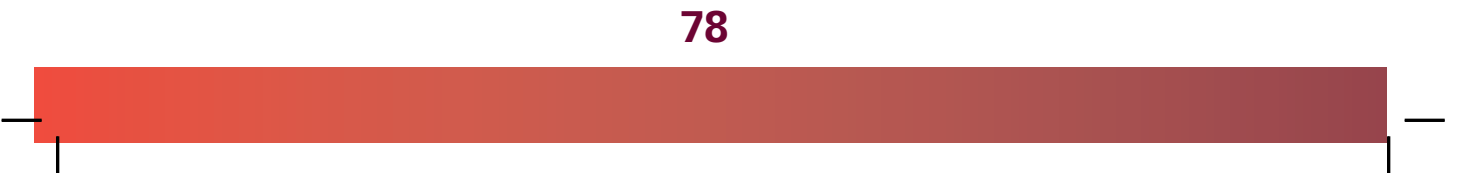
Tûririkanaga kûnyamaarua, gûkua na kûriûka gwake îgita rîa pacaka.

Ûntû bwa kûrûtha

Ina rwîmbo rwa kûriûka kwa Yiesû.

Biûria

1. Yiesû ariyanîire irio bia mûthia na arutwa bake kû? _____. (Njerusaremu, Bethireemu)
2. Yiesû ariûkire ntugû ya igana?
3. Yiesû eebonanirie kîrî arutwa baîrî, ûmwe eetagwa _____.
4. Îgita rîa kûririkana gûkua na kûriûka kwa Yiesû rîitagwa _____.
5. Nthiko ya Yiesû yakunîkîtwe na _____. (mûthetu, yiiga, îbati)

— |

| —

— |

| —

**Kîthoomo Kîa
Ndiini ya Gĩkîristũ
Îbuku rîa Mûrutwa Kîraci kîa Bithatũ**

**ISBN: 9966-00-221-9
Published by BTL (E.A.)
P.O. Box 44456 Nairobi, Kenya**